

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN PENTRU SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE

Apare la 10 a fie-cărei luni.

DIRECTOR: Dr. CORN. DIACONOVICH.

Prețul de prenumerare :		Taxa inserțiunilor :	
Pentru Austro-Ungaria . . .	Cor. 10. — pe an.	1 pag. întregă	Cor. 24. —, 1/2 pagină Cor. 14. —
" România	Lei 12. — " "	1/4 "	" 8. —, 1/8 " " 5. —
Abonamentele se primesc numai pentru anul întreg.		Abonamentele și inserțiunile se plătesc în Sibiu, anticipativ.	

Toate lucrările publicate se remunerază.

SUMAR :

Băncile noastre. (Adunările generale din 1900)	137—163
Lombardarea libelelor de deposit	163—165
Teoria asigurărilor asupra vieții, de I. Lăpădatu	165—177
Legislațiune: Lege în contra concurenței necinstite	173—174
Jurisdicțiune: Pretensiunile sub 20 fl.	174
Afaceri de dare: Timbrul calendarelor și ziarelor; Impozitul asupra rentelor ung. în Austria	175
Agricultură: Situațiunea agricolă; Prelegeri economice în comitatul Hunedoara; Prelegeri economice în Sălște; Prelegeri economice în comitatul Albei de jos; Prelegeri din pomérit în comitatul Făgărașului; Prelegeri economice în Grebenaț (comitatul Timiș); Curs de pomérit și stupărit în Cugir; „Transsylvania”, însoțire pentru evaluarea și prelucrarea după sistemul fabricelor a poamelor și legumelor în Deva	175—179
Industrie: Incurajarea industriei în Ungaria și Austria; Împletirea de corfe	179—180
Comunicațiune: Colecturi postale; Accelerarea trenurilor de persoane; Femei în serviciul statului	180—181
Revista financiară: Situațiunea; Reducerea etalonului de interese la depuneri	181—182
Comerciu: Societățile noastre comerciale	183
Cronică: Bănci nouë; O nouă bancă românească; Banca austro-ungară; „Banca Națională a României”; Însoțiri de credit în Balomir și Balșa; Asociațiunea regnicolară de credit; Producțiunea de bumbac; Cultura mătasei în Bănat	183—187
Literatură: Publicațiunile oficiului central de statistică	187
Trageri la sorți	187—188
Bursa de efecte din Viena	189—190
Bursa de efecte din București	191
Bursa de mărfuri din Budapesta	191
Inserțiuni	192

„The Mutual“

societate de asigurare asupra vieții în New-York.

Starea la 1 Ianuarie 1899:

Fond de garanție	frc.	1,437.913,602.90
Excedent neînsărcinat	„	218.853,288.50
Percepțiuni în 1898	„	285.009,442.64
Starea asigurărilor	„	5,034.777,190.62

Dirrecțiunea generală pentru Ungaria: Budapesta, IV,
Bulevardul Carol, 26.

Representanța pentru Transilvania meridională:

Dr. C. Diaconovich în Sibiiu.

Agenturi:

Alba Iulia:	{	Victor Onițiu, I. Körner.
Blaș:		Aur. C. Domșa.
Elisabetopole:		I. Benjamin.
Făgăraș:		Moise Derloșea.
Hățeg:		Aurel Eliu.
Mediaș:	{	Dion. Roman, Mich. König.
Orăștie:		Anastasiu Demian.
Petroșeni:		C. Grausam.
Râmnic:		Ioan Teculescu.
S. Sebeș:		Avram David.
Seliște:		Ioan Banciu.

(Organizarea agenturilor continuă).

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN PENTRU SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE

editat din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina“, Sibiu; „Ardeleana“, Orăștie; „Auraria“, Abrud; „Berzovia“, Jidovin; „Bihoreana“, Orade; „Bistrițana“, Bistrița; „Brădetul“, Orlat; „Cordiana“, Fofeldea; „Corvineana“, Hunedoara; „Crișana“, Brad; „Detunata“, Bucium; „Doina“, Câmpeni; „Economul“, Cluj; „Făgețana“, Făget; „Fortuna“, Rodna-vechie; „Furnica“, Făgăraș; „Hașegana“, Hașeg, „Hondoleana“, Hondol; „Hunedoara“, Deva; „Iulia“, Alba-Iulia; „Lipovana“, Lipova; „Lugoșana“, Lugoș; „Luceafărul“, Verșeș; „Cassa de păstrare“, Miercurea; „Mielul“, Poiana; „Munteana“, Ofenbaia; „Mureșana“, Reghin; „Mureșanul“, Radna; „Nădlăcana“, Nădlac; „Nera“, Bozovici; „Olteana“, Viștea-înf.; „Oraviceana“, Oravița; „Patria“, Blaj; „Plugarul“, Săcădate; „Racoșana“, Șeica-mare; „Sătmăreana“, Seini; „Sebeșana“, Sebeșul-sădesc; „Selăgeana“, Jibou; „Cassa de păstrare“, Seliște; „Sentinela“, Satul-nou; „Silvania“, Șimleu; „Someșana“, Deș; „Steaua“, Petrovoselo; „Timișana“, Timișoara; „Ulpiana“, Grădiște; „Victoria“, Arad; „Vlădeasa“, Huedin; „Zlăgneana“, Zlagna.

DIRECTOR: Dr. CORN. DIACONOVICH.

Anul II.

Sibiu, 10 April 1900.

Nr. 4.

Băncile noastre.

(Adunările generale din 1900).

Institutele noastre de credit au trecut aproape toate preste adunările generale ordinare din estan.

Începem deci publicarea unei serii de rapoarte, prin cari, pe baza informațiilor luate la locuri competente, vom arăta decursul acestor adunări generale și rezultatele realizate de băncile noastre în anul 1899.

În notițele următoare ne vom mărgini mai ales numai la cifre și la espunerea concluzelor luate, însoțindu-le — unde trebuința va cere — cu câte-va observări referitoare la modul de compunere al bilanțurilor. O așteptare critică a gestiunii băncilor noastre vom da numai după-ce tabloul adunărilor generale va fi complet și după-ce vom avea datele necesare dela toate institutele de sub întrebare.

Și pân'atunci însă putem constata, că rezultatele anului trecut în general arată un nou și însemnat progres pe calea consolidării noastre economice, încât nu numai averea proprie a băncilor noastre și încrederea publicului este în constantă creștere, ci totodată se manifestează și în conducerea lor ni-

suința perseverantă, de a crea și asigura cautelele unei desvoltări cât mai perfecte și sigure a acestor instituțiuni.

După aceste observări lăsăm să urmeze prima serie de rapoarte :

„*Albina*“, institut de credit și de economii în *Sibiu*.

Active	Bilanțul cu 31 Decembre 1899 (XXVII an de gestiune)	Pasive	
Cassa în numărar	57,257·54	Capital social:	
Bon în cont. Giro și la alte bănci	89,414·79	6000 acții à fl. 100	600,000—
Cambii de bancă	3,313,248·75	Fondul de rezervă al acționar.	100,000—
Împrumuturi ipotecare	2,525,391·42	Fondul de garanță al seris. fon.	200,000—
Credite personale	828,390·02	Fondul special de rezervă	37,189·93
Credite camb. cu acop. hipot.	836,099·45	Fondul de pensiuine al funcț.	143,872·39
Credite de cont curent	734,265·99	Depuneri spre fructificare	5.193,941·40
Avansuri pe efecte publice	61,206·90	Serisuri fonciare cu 5% în fio-	
Credite fixe	10,914·60	rini în circulațiune 1.016,000	
Împrumuturi pe produse	4,183—	Serisuri fonc. cu 5%	
Casa institutului, realități dela		în cor. în circulaț., 1.391,750	2.407,750—
gara Brașov și diverse reali-		Seris. fonc. eșite la sorți în cir-	
tăți de vânzare	296,104·76	culațiune	50,600—
Efecte publice	943,611·16	Cambii de bancă reescomptate	710,859·55
Acții dela diverse bănci	80,782·50	Diverse conturi creditoare	527,432·08
Efectele fondului de garanță al		Dividende neridicate	1,282—
seris. fonciare	205,334·75	Interese anticipate pro 1900	70,390·97
Efectele fondului de pensiuini al		Profit net	126,922·64
funcționarilor institutului	6,500—		
Mobilier fl. 7,454·80			
după amort. de „ 746·08	6,708·72		
Diverse conturi debitoare	170,826·61		
	fl. 10.170,240·96		fl. 10.170,240·96

Eșite	Contul Profit și Perdere	Intrate
Interese:		Interese:
pentru depun. spre		dela cambii de bancă 212,209·71
fructificare	228,416·92	„ împrumut. hipot. 144,394·54
pentru scrisuri fonc. 119,277—		„ credite personale 68,467·21
„ împrumuturi		„ efecte publice . 51,607·41
luate pe efecte	8,677·46	„ credite camb. cu
Spese:	356,371·38	acoperire hipot.
Salarie	44,306·13	55,076·81
Bani de quartir	7,150—	dela cred. de cont-cur. 23,684·39
Imprimat., registre,		„ avans. pe efecte 4,730·71
porto, diverse	13,701·94	„ cred. fixe și îm-
Marce de presentă 2,970—	68,128·07	prumut. pe produse 1,308·27
Contribuțiune:		561,479·65
directă	19,504·92	Chirie
10% dare la inter.		15,491·73
dela depuneri	22,841·69	Provisiuni
Amortisare din mobilier	746·08	16,786·62
Profit net	126,922·64	Profit la monetă
	fl. 594,514·78	756·78
		fl. 594,514·78

În comparațiune cu anul precedent aflăm la singuraticile poziții ale bilanțului următoarele schimbări: la „Escompt“ o *reducere* de fl. 268,504—, care însă se paralizează prin *sporul* ce l arată următorii rami de operațiune, și anume „Imprumuturi ipototecare“ un spor de fl. 138,647, „Credite de Cont-curent“ de fl. 206,047— și „Credite cambiale cu acoperire ipototecare“ de fl. 41,124—. *Reducere* se arată la „Avansuri pe efecte publice“ de fl. 17,583—, la „Credite fixe“, (sistate), de fl. 852—, la „Imprumuturi pe produse“ de fl. 2,466—, la „Credite personale“ de fl. 41,776—. „Efectele publice proprii“ au crescut dela fl. 898,651— la fl. 943,611— va să zică cu fl. 44,650—, asemenea „Efectele fondului de garanție al scrisurilor fonciare“ cu fl. 2,617— și „Diverse conturi debitoare“ cu fl. 3,135—. Totalul activelor arată considerabila *crescere* de fl. 177,166—. „Fondul general de rezervă“ și „Fondul de garanție al scrisurilor fonciare“ sunt neschimbate, pe când „Fondul special de rezervă“ s'a *reduc* cu fl. 27,610—, ceea-ce provine de acolo, că diferența de curs de fl. 32,376— ce s'a arătat cu 31 Decembre 1899 la efectele institutului, a fost achitată din fondul acesta.

Cu ameliorarea situațiunii generale a pieței de bani sunt însă prospecte că diferența aceasta se va restitui tot în modul cum s'a ivit, căci deja la 27 Februarie a. c., la data raportului direcțiunii, efectele proprii ale acestui institut valorează cu fl. 9,804— *mai mult* decât la 31 Decembre 1899. Tot din „Fondul special de rezervă“ s'au amortisit în cursul anului expirat pretensiuni dubioase în sumă fl. 17,869.—. „Fondul de pensiuni“ a *crescut* cu fl. 12,458—, plătindu-se în cursul anului pensiuni în sumă de fl. 4,176·53. „Scris. fonciare“ cu fl. 109,500—, „Reescompt.“ cu fl. 158,841—, „Depozitele spre fructificare“ arate o *reducere* de fl. 230,000— în sumă rotundă, ceea-ce credem că este numai o aparițiune trecătoare, care este a se atribui cu deosebire scumpetei de bani, ce a dominat aproape întreg anul. „Interesele transitoare anticipate“ sunt *mai mici* decât în 1898 cu circa fl. 7,300— și s'au redus în proporțiune cum a scăzut totalul intereselor încassate. Suma venitului brut este cu fl. 8,260— *mai mică*, iar suma venitului curat fl. 1884·48 *mai mare* decât în anul premergător. La profitul net de fl. 126,922·64, filiala din Brașov a acestui institut a contribuit cu fl. 29,446·89.

Raportul direcțiunii către adunarea generală cuprinde de astădată, afară de datele statistice usitate și câteva pasagii remarcabile ținute în ton energetic și demn, la adresa ziaristicei maghiare și a tuturor acelor, cari cu deosebire în timpul din urmă, s'au îndeletnicit cu atacuri contra băncilor române în genere și contra „Albinei“ în special, atribuindu-le scopuri și tendințe absolut străine activității lor.

Ne ținem de datorință a reproduce în întregime lecțiunea ce se dă prin pasagiile amintite calomniatorilor băncilor noastre, identificându-ne întru toate cu vederile direcțiunii.

Iată pasagiile menționate:

„Înainte de a trece la prezentarea tabloului comparativ al operațiunii principale, constrânși de împrejurări, suntem necesitați a ne ocupa de

un lucru, carele după natura sa n'ar avé loc în rapoartele institutelor de bani, dar pe care a-l ignora și mai departe, precum l'am ignorat până aci, ar însemna a recunoasce o acasă gravă la adresa institutului nostru, care dacă ar fi întemeiată, cu drept cuvânt i-ar putea altera creditul pe care cu o muncă intensivă de 28 de ani, cu soliditatea și corectitate și-l'a meritat la toate cercurile financiare și la marele public pe care îl servesc.

De un lung șir de ani oameni fără conștiință respândesc prin ziaristică și în parlament acuse *tendențioase* la adresa institutelor de bani românesci, și în special la a institutului nostru ca cel mai vechiu între ele: că urmăresc scopuri politice și anume că tind la deposedarea elementului maghiar.

Nici când însă în parlament nu s'a discutat atâta pe această temă ca în anul curent, *cerându-se intervenția guvernului* și aplicarea măsurilor excepționale pentru curmarea afirmativului rău.

Declarăm de calumnii tendențioase toate afirmările de această natură, și nu ne putem suprima mirarea că se allă și bărbați de stat și oameni serioși, cari dau crezământ astor fel de bârfeli și stau de vorbă cu cei ce le respândesc, ba provoacă societatea, *ca ea să iee măsuri de apărare* contra unui rău, care nu există numai în creerii inferbentați ai unor existențe fără căpătăiu și în a unor fanatici, orbiți de ură contra elementului român *pentru vitalitatea sa*.

Nime n'a arătat și nici în viitor nu va puté arăta nici un cas concret, când institutul nostru ar fi deposedat pe vr'o familie maghiară, sau când institutul nostru ori la acordarea ori la încassarea împrumuturilor sale ar fi făcut deosebire între om și om cu privire la naționalitatea lui.

Din contră noi putem dovedí multe casuri în cari ni s'a cerut ajutorul și l'am dat, ca să scăpăm familii maghiare de ruina sigură la care le dusese cămētari și institute neromânesci; putem dovedí că cu ajutoriul nostru nu numai și-au scutit averea dar și-au și *acuirat averi considerabile familii maghiare*.

Desfidem pe ori și cine să arete măcar un cas numai pentru care institutul nostru ar merita imputările ce cu atâta ușurință i-se fac.

Nime nu o va face pentru-că în lipsă de adevăr nu o poate face.

Deci credem că suntem în drept a cere dela toți oamenii serioși și cu atât mai vĕrtos dela organele statului, ca să ne scutească de valurile acestui curent bolnăvicios.“

Adunarea generală a XXVII-a s'a ținut Sămbătă la 31 Martie a. c. sub presiulul presidentului consiliului de direcțiune d-l *Petru Nemeș*, care constatând că în conformitate cu § 24 din statute s'au depus la cassa institutului 2501 acțiuni, și că sunt prezenți 55 de acționari, reprezentând 2388 acțiuni cu 441 voturi, că în sensul § 26 din statute adunarea generală este capace a aduce concluse valide, declară adunarea generală deschisă și numesce conform § 25 din statute notar pe d-l Dr. *Ioan David*, iar scrutători și verificători ai procesului verbal pe d-nii *Iuliu Bărdosy* și Dr. *Nicolau Vecerdea*.

Se procede la pertractarea obiectelor puse la ordinea zilei. Raportul anual al direcțiunii fiind publicat, tipărit și distribuit între acționari, se consideră cetit, dându-se cetire numai raportului comitetului de supraveghiere. Ambele rapoarte se iau spre scire, se aprobă bilanțul anului de gestiune 1899 și se dă direcțiunii și comitetului de supraveghiere absolutu pentru gestiunea anului 1899.

Profitul net de fl. 126.922·64 se distribuie conform propunerii direcțiunii în modul următor :

I. 5% dividendă după capitalul social de fl. 600,000, prevăzută în § 62 din statute fl. 30,000. II. Restul de fl. 96,922·64 cr. se împart cum urmează : 18% tantieme statutare membrilor direcțiunii, directorului executiv, dirigentului filialei, funcționarilor institutului și comitetului de supraveghiere fl. 17,446·07. Remunerațiune funcționarilor fără drept la tantiemă și servitorilor fl. 1,020. Pentru scopuri de binefacere fl. 6,500. Fondului de pensiuni al funcționarilor fl. 7,956·57. Fondului special de rezervă fl. 10,000. Supradividendă acționarilor fl. 54,000

În consecință dividendă anului 1899 se fixează cu fl. 14.— = Cor. 28.— de cupon și se poate ridica imediat după adunarea generală. Suma de fl. 6500.— destinată spre scopuri de binefacere se decide a se distribui conform propunerii direcțiunii precum urmează :

Pentru masa studenților fl. 3000. Asociațiunii pentru trebuințele școlii civile de fete fl. 1000. Școlii reuniunii femeilor române din Sibiiu fl. 300. Internatului reuniunii femeilor române din Brașov fl. 200. Asociațiunii pentru spriginirea sodalilor, etc. din Brașov fl. 200. Societății academice „România Jună“ din Viena taxă de citor la internat per fl. 1000 — rata ultimă fl. 200. Societății „Petru Maior“ Budapesta fl. 100. Alumneului din Timișoara fl. 100. Fundațiunii „N. Zsiga“ Beiuș fl. 100. Internatului gr.-or din Beiuș fl. 100. Fondului studenților morboși dela gimnasiul din Brașov fl. 100. Fondului studenților miseri dela gimnasiul din Blaj fl. 100. Fondului studenților dela gimnasiul din Brad fl. 100. Reuniunii române de muzică din Sibiiu fl. 100. Reuniunii române de agricultură din Sibiiu fl. 100. Reuniunii pentru înfrumșetarea orașului Sibiiu fl. 100. Reuniunii igienice a comitatului Sibiiu fl. 50. Gremiului comercial din Sibiiu pentru cursul de contabilitate fl. 50. Reuniunii pentru înfrumșetarea orașului Brașov fl. 50. La dispozițiunea direcțiunii fl. 450.

După fixarea prețului marcelor de prezență pe 1900. cu prețul de până acum, adecă cu fl. 5.— = Cor. 10.—, urmează la ordinea zilei „modificarea regulamentului de serviciu pentru oficialii institutului“.

În obiectul acesta direcțiunea prezintă următoarea propunere, care se primesce întocmai : „Pentru a se aduce în deplină consonanță dispozițiunile Regulamentului de serviciu pentru oficialii institutului cu dispozițiunile art. de lege XIV : 1891, adunarea generală întregesce acel regulament cu următorul conclud : asigurarea salariului pe timp de 6 luni provădută în § 30 și 31 ai Regulamentului de serviciu pentru funcționarii institutului, se contemplează a se extinde și asupra funcționarilor, cari prin morb au de-

venit incapabili de a-și împlini oficiul, deci pentru evitarea ori-cărei dubietăți se enunță, că institutul și în cas de morb al funcționarilor și servitorilor săi, este dator a le da necondiționat salariul întreg pe timp de cel puțin 20 săptămâni.

Urmând la ordinea zilei „alegerea a 2 membri în consiliul de direcțiune în locul d-lor *Simion Damian* și *Pant. Lucața*, al căror mandat a expirat“ se procede la votare secretă prin ședule și se constată, că au intrunit: d-l *Stefan Stroia* 325 voturi, dl. Dr. *L. de Lemény* 318 voturi, d-l *Simion Damian* 93 voturi și d-l *Pant. Lucața* 87 voturi, după care presidentul declară de aleși pe 6 ani pe d-nii Dr. *Liviu de Lemény*, avocat și *Stefan Stroia*, protonotar comitatens, ambii în Sibiiu.

Ultimul punct pus în program a fost: „alegerea membrilor comitetului de supraveghiare“. Resultatul votării prin ședule a fost că au intrunit d-ni Dr. *Ilarion Pușcariu* 377 voturi, Dr. *Eusebiu Rosca* 370 voturi, Dr. *Ilie Beu* 367 voturi, *Ion Crețu* 363 voturi, *Niculae Penciu* 325 voturi. cari apoi au fost declarați din partea presidentului aleși pe 3 ani.

Exhaustată fiind ordinea de zi, presidentul a ridicat ședința.

*

„*Auraria*“, cassă de economii pe acțiuni în *Abrud*.

Active	Bilanțul cu 31 Decembre 1899 (XII an de gestiune.)	Passive	
Cassa în număr	7,817-53	Capital social 300 acțiuni à 100 fl.	30,000-—
Cambii de bancă	270,469-13	Fondul de rezervă statutar al acț.	20,000-—
Imprumuturi hipotecare	53,099-86	Fondul special de rezervă	15,759-47
Credite cambiale cu acop. hipot.	7,237-—	Fondul de pens. al funcționarilor	13,461-77
Efecte publice	17,252-50	Fondul special de amortisare	422-28
Acții dela diverse bănci	5,200-—	Depuneri pentru fructificare	255,018-39
Realități	305-26	Cambii de bancă reescomptate	12,208-—
Mobilier	414-88	Interese anticipate pro 1900	2,961-—
Diverse conturi debitoare	383-90	Diverse conturi creditoare	684-24
		Profit trans. din 1898 fl.	1,041-—
		Profit net „	10,623-91
	fl. . 362,180-06		11,664-91
			fl. . 362,180-06

Eșite	Contul Profit și Perdere.	Intrate	
Interese diverse	15,111-42	Interese diverse	31,825-54
Salare	3,549-70	Provisiuni	2,499-31
Chirie	300-—	Profit la monetă	9-86
Spese de postă și alte	1,152-14	Profit transpus	1,041-—
Marce de presentă	564-—		
Contribuțiuni diverse	2,687-44		
Amortisare din mobilier	46-10		
Profit transpus din 1898	1,041-—		
Profit net fl. 10,623-91	11,664-91		
	fl. . 35,075-71		fl. . 35,075-71

Față de bilanțul anului 1898 observăm la „Escompt“ o *reducere* de circa fl. 27,000— asemenea a *scădut* și „Reescomptul“ cu circa fl. 9,000—.

„Imprumuturile ipotecare“ arată o *creștere* neînsemnată de circa fl. 300.—. „Creditele camb. cu acop. ipot.“, nou introduse, se presintă cu fl. 7,237.—. La „Efecte publice“ constatăm cu plăcere o *creștere* de preste fl. 5,000.—, ceea-ce va contribui la potențarea încrederii arătate până acum față de acest institut din partea publicului. Totalul activelor a scăzut față de trecut cu aproape fl. 17,000.—.

Reservele, inclusive „fondul de pensiuni“, au *creșcut* cu circa fl. 3,000.— și vor întrece, cu dotațiunea anului curent, capitalul social cu circa fl. 23,000.— un rezultat acesta, care după 12 ani de existență numai la puține din băncile noastre se poate observa. „Depozitele spre fructificare“ încă arată o *decreștere* de preste fl. 14,000.—, ceea-ce însă credem că va fi numai o aparițiune trecătoare, cauzată de scumpetea și lipsa de bani ce a dominat aproape întreg anul trecut. „Interesele transitoare anticipate“ se presintă ceva mai *reduse* decât în 1898, deși totalul intereselor încassate în cursul anului a *creșcut* cu circa fl. 1,000.—. Profitul curat a *creșcut* cu fl. 3,184.—.

Adunarea generală s'a ținut la 27 Februarie 1900 sub presiul d-lu *Romul Furdui*, fiind notari d-nii *Petru Macaveiu* și *Silviu Lazar*, iar verificători ai procesului verbal d-nii *Basilii Bașota* și *Alexandru Ciura*; prezenți 22 acționari, reprezentând 208 acțiuni cu 198 voturi.

Profitul curat de Cor. 23,329.82 s'a împărțit cum urmează: Dividendă și supradividendă Cor. 7,200, Fondului de rezervă Cor. 4,000. Scopuri filantropice culturale Cor. 1980. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere Cor. 1,423.12. Tantieme funcționarilor Cor. 406.60. Fondului de amortisare Cor. 2000. Fondului de pensie Cor. 2000. Remunerațiuni Cor. 1,520.10. Profit transpus pe 1900 Cor. 2,800.

Impărțirea sumei destinate spre scopuri culturale s'a făcut astfel: Reuniunii femeilor rom. din Abrud Cor. 500, Casina română Cor. 200, Casa națională Sibiu Cor. 500. „Petru-Maior“, B.-Pesta Cor. 40, România-Jună“ Viena, Cor. 40, Masa studenților, Brașov Cor. 100, Biserica gr. ort. Abrud Cor. 200, Biserica gr. cat. Abrud Cor. 200, Pomul de Crăciun al reun. fem. rom. Abrud Cor. 100, Convictul din Lugoș, Cor. 40, Fondul protopresbiter. Cămpeni Cor. 60.

Dividenda fixată cu 12% = Cor. 24 de cupon se plătește cu începere dela 27 Februarie 1900.

În direcțiune s'au reales: d-nii *George Ivașcu* și *Candiu David*, iar în locul reposatului *Alexandru Filip* a fost ales dl Dr. *Alexandru Bordea*. În comitetul de supraveghere au fost aleși: în locul reposatului *Laneș Giurchescu*, dl *Nicolae David*, proprietar în Bucium și s'au reales d-nii *Basilii Bașota*, Dr. *Vasilie Fodor*, *Nicolae Lobonțiu*, și *Ioan Todescu*. Președintele direcțiunii dl *Romul Furdui* a prezentat cu ocaziunea aceasta, următoarea propunere a direcțiunii, pe care adunarea generală a primit'o:

„Consiliul direcțiunii dorind a face un act de eternă amintire fostului întemeietor intelectual și primului director esecutiv al institutului, *Alexandru Filip de Chilia*, face următoarea propunere:

a) In cartea comemorativă a „Aurariei“ să se inducă biografia și in special activitatea numitului fost prim director față de institut.

b) In sala de ședințe a „Aurariei“ să se așeze portretul său in mărire potrivită și lucrat in mod cuvenit.

c) Să se formeze un fond cu numele lui prin cuote anuale din venitul curat al „Aurariei“, și ajungând acest fond la suma de Cor. 1000, să se dea ca premii 50% ale venitului fundațiunei, pentru scopuri economice pe teritoriul de activitate al „Aurariei“, in modalitatea, cum va afla de bine direcțiunea actuală de atunci, ear restul venitului să se capitalizeze.

*

„Bocșana“ institut de credit și de economii in Bocșa-Montană.

Active	Bilanțul cu 31 Decembre 1899 (IV an de gestiune).	Pasive	
Cassa	1,497·23	Capital social	50,000—
Escompt	114,878·95	Deposite spre fructificare	72,957·98
Imprumuturi hipotecare	17,145·36	Fond de rezervă	6,369·51
Credite camb. cu acop. hip.	6,875—	Reescompt	9,754·53
Mobiliar	564·68	Interese transitoare	1,399·45
Spese de fondare	147·40	Dividende neridicate	200—
Avanse de proces și protest	177·32	Diverși creditori	317·31
Interese trans. de reescompt	87·11	Tantiemă neridicată	11·07
Realități	5,991·34	Profit curat	6,354·54
	fl. 147,364·39		fl. 147,364·39

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Eșite	Contul Profit și Pierdere.	Intrate	
Interese diverse	5,214·77	Interese diverse	13,847·09
Salare	1,800—	Provisiuni	1,731·96
Spese diverse	549·49	Profit transpus	400—
Contribuțiuni și competențe	583·29	Pentru binefaceri	3·65
Amortisări	99·59		
Marce de prezență și remuneraț.	338—		
Profit curat	6,354·54		
	fl. 15,982·70		fl. 15,982·70

In comparațiune cu bilanțul premergător, „Escomptul“ este aproape neschimbat, la „Imprumuturi hipotecare“ se observă *un spor* de circa fl. 4,100— asemenea la „Credite camb. cu acop. hipot.“ de fl. 2,325—. Ca poziție nouă vedem in „Active“: „Realități“ cu fl. 5,991·34. Totalul activelor a *crescut* cu fl. 11,261—. „Depositele“ *au crescut* cu fl. 11,763—, „Reservele“ cu fl. 2,250— iar „Profitul curat“ cu fl. 341—; „Reescomptul din contră s'a redus cu circa fl. 3,380—.

Adunarea generală s'a ținut la 25 Februarie 1900 sub presidiul dlui Maxim Popoviciu, asistat de dl Simion Jivoinicu, ca notar și de d-nii George Brebenar și Filip Mateiu ca verificători ai procesului verbal, participând 62 acționari, cari reprezentau 231 acțiuni cu 149 voturi.

Profitul net s'a distribuit cum urmează: dividendă fl. 2,500—, fondului de rezervă fl. 2,770·91, cu care va trece preste fl. 9,100—, pentru scopuri cultu-

rale-filantropice fl. 146·08; tantieme: direcțiunii, comitetului de supraveghiare, directorului și funcționarilor fl. 387·55, transpus în contul anului 1900 fl. 550.

Dividenda s'a fixat cu 5% = Cor. 5 de cupon, plătită din 26 Faur 1900.

La locurile vacante din direcțiune au fost aleși d-nii: *George Brebenar* și *Nicolae Nicolaeviciu*, iar în comitetul de supraveghiare dl *Coriolan Zuiac*.

*

„*Cassa de păstrare*“, societate pe acțiuni în *Sasca-Montană*.

Active	Bilanțul cu 31 Decembre 1899. (IV an de gestiune).	Pasive	
Numărar	1,149·38	Capital social	50,000—
Escompt	95,816—	Fonduri de rezervă	14,040—
Imprumuturi ipotecare	68,088—	Deposite spre fructificare	77,934·42
Credite cambiale cu acop. hipot.	8,138—	Reescompt	25,134—
Casa institutului	6,000—	Cauțiune	2,000—
Mobilier	670—	Dividende neridicate	12—
Diversi debitori	19·46	Interese transitoare anticipate	2,976·98
		Diversi creditori	367·18
		Profit curat	7,415·86
	Cor. . 179,880—		Cor. . 179,880—

Eșite	Contul Profit și Pierdere.	Intrate	
Interese după depuneri	2,713·74	Interese diverse	12,998·20
Spese: Salare, imprimate și porto	5,704—	Provisiuni	3,481·62
Contribuțiune	1,402—	Chirie și diverse competențe	684·14
Amortisare din mobilier	167·40	Profit transpus	240·32
Profit net	7,415·86		
	Cor. . 17,403—		Cor. . 17,403—

Față de bilanțul anului premergător observăm la „Escompt“ o *decescere* de cor. 8,034—, care însă e paralizată printr'un nou ram de operațiune, introdus anul trecut, prin „Credite camb. cu acop. ipotecară“, cari se presintă cu Cor. 8,138—, la „Imprumuturile ipotecare“ se arată *un spor* de preste Cor. 3600—. *Un spor* insemnat de aproape Cor. 4,200— se observă la „Fonduri de rezervă“, precum și la „Deposite spre fructificare“, cari *au crescut* cu preste Cor. 24,720— „Reescomptul“ din contră *s'a redus* dela Cor. 55,128— la Cor, 25,134— ceea-ce având în vedere scumpetea numărării aproape în tot decursul anului trecut, a putut avé asupra profitului curat numai o înriurire favorabilă. Profitul curat arată față de anul trecut o *crescere* de aproape Cor. 1,100—.

Adunarea generală a avut loc la 11 Februarie a. c., participând 31 acționari, cari reprezentau 194 acțiuni cu 184 voturi. Ca president a funcționat dl *C. Radits*, asistat de dl *George Têrzeu* ca notar și de d-nii *Ioan Lăzăroiu* și *Nicolae Ieremia* ca verificători ai procesului verbal.

Profitul curat de Cor. 7,415·86 s'a distribuit în modul următor: dividendă și supradividendă Cor. 4,000—, fondului de rezervă Cor. 2,660— prin ce va atinge suma de Cor. 16,700—, pentru scopuri filantropice cul-

turale și remunerațiuni Cor. 279 — și tantiemă direcțiunii, comitetului de supraveghiare și funcționarilor Cor. 476·86.

Dividenda s'a fixat cu 8% = Cor. 4 de cupon, plătită cu începere din 1 Martie a. c.

În direcțiune au fost aleși dnii: *Costa Radits, S. Valuțan, Dr. Iuliu Tămășel, Dr. Alexandru Coca, Simion Vițian, Maxim Jucu și Nicolau Mircea*, iar în comitetul de supraveghiare d-nii: *Ioan Stoian, Ioan Groșan, Gavr. Popoviciu, Dușan Theodorovits, Teodor Ilana, Antone Zaharie și Pavel Corcan.*

Adunarea generală a decis cu ocaziunea aceasta urcarea capitalului social dela Cor. 50 000— la Cor. 120,000— emițând spre scopul acesta 700 acțiuni nouă à Cor. 100—, la cari acționarii vechi au drept de preferință. Din cele 700 de acțiuni 167 buc. se vor plăti din fondul de rezervă și anume astfel că 3 acțiuni vechi dau dreptul la una nouă, eventual se vor computa în contul acțiunii nouă după fie-care acțiune veche câte Cor. 33·40, celelalte 533 acțiuni nouă se vor vinde *al pari* adecă cu prețul nominal de Cor. 100— Executată urcarea capitalului social, firma societății se va schimba în „*Sascana*“ institut de credit și de economii, societate pe acțiuni.

*

„*Concordia*“ institut de credit și de economii în *Uzdin-Ozora*.

Active.	Bilanțul cu 31 Decembre 1899 (VI. an de gestiune).	Pasive.	
Cassa	1,317·18	Capital social	31,000—
Escompt	58,159·18	Fonduri de rezervă	10,021·18
Cambii cu acoperire ipot.	6,618—	Fond pentru scopuri filantropice	26—
Capital restant	583·04	Deposite spre fructificare	2,093·38
Mobilier	190·60	Reescompt	26,024—
Diverse conturi debitoare	7,219·28	Dividende neridicate	311·04
		Diverse conturi creditoare	52·90
		Interese transitoare anticipate	849·56
		Profit net	4,590·04
	Cor. 74,368·10		Cor. 74,368·10

Eșite	Contul Profit și Pierdere.	Întrate	
Interese diverse	2,557·16	Interese diverse	7,696·66
Salare	1,999·84	Provisiune	2,737·58
Contribuțiune	883·32		
Spese diverse	403·88		
Profit curat	4,590·04		
	Cor. 10,434·24		Cor. 10,434·24

În comparațiune cu bilanțul anului 1898 observăm la „*Escompt*“ o *scădere* de aproape Cor. 12,400—, poziția „*Cambii cu acop ipot.*“ din contră *a crescut* cu Cor. 3,566— . *O crescere* considerabilă de aproape Cor. 6,050— remarcăm la „*Diverse conturi debitoare*“, de unde se poate deduce că în cursul anului trecut s'au înmulțit interesele restante. „*Reservele*“ *au crescut* cu preste Cor. 2,000.— și formează cam 1/3 a capitalului social. „*Depo-*

sitele spre fructificare“ deși arată *un spor* de preste Cor. 1400.—, totuși sunt prea neînsemnate față de capitalul social de Cor. 31,000 și rezervele de Cor. 10,000.—

Adunarea generală, la care au participat 24 acționari, reprezentând 119 acțiuni cu 76 voturi, s'a ținut la 24 Februarie a. c. sub presiul dlui *Onoriu Conopan*, fiind notar dl *Ilie Spăriosu*, iar verificători ai procesului verbal dnii *George Băllan* și *Pavel Giura*.

Profitul net de Cor. 4,590.04 s'a împărțit cum urmează: dividendă Cor. 2,417.22, fondului de rezervă Cor. 1400.— cu care va atinge suma de Cor. 11,421.18, pentru scopuri filantropice culturale la dispozițiunea direcțiunii Cor. 100.—; tantieme: direcțiunii și comitetului de supraveghiare Cor. 520.—, transpus în contul anului 1900 Cor. 152.82.

Dividenda fixată cu 8% = Cor. 8 de cupon se plătesce din 24 Februarie 1900.

În direcțiune au fost realeși d-nii *Avram Giura* și *Moise Puia*, iar în comitetul de supraveghiare dnii *Nicolae Onciu* și *Iovan Spăriosu*.

*

„*Cordiana*“, institut de credit și de economii în *Fofeldea*.

Active	Bilanțul cu 31 Decembrie 1899 (II an de gestiune)	Pasive	
Cassa	361.85	Capital social	30,000.—
Escompt	76,681.—	Deposite spre fructificare	10,639.12
Imprumuturi hipotecare	1,274.75	Fond de rezervă	748.65
Mobilier	345.—	Reescompt	21,934.—
Debitori	670.44	Creditori	11,471.92
		Dividende neridicate	12.—
		Interese transitoare	2,266.40
		Profit curat	2.260.95
	fl. . 79,333.04		fl. . 79,333.04
Esșite	Contul Profit și Perdere.	Intrate	
Interese diverse	1,841.12	Interese diverse	3,605.07
Contribuțiune	628.88	Provisiuni și taxe	1,784.58
Spese și amortisare	431.22		
Salare	227.48		
Profit curat	2,260.95		
	fl. . 5,389.65		fl. . 5,389.65

Comparativ cu anul 1898 vedem că „Escomptul“ a *crescut* cu fl. 25,500.— și s'a introdus un nou ram de operațiune: „Imprumuturi hipotecare“. Capitalul social s'a ridicat cu fl. 15,000, iar „Depositele“ cu aproape fl. 9000. Activele totale au *crescut* cu aproape fl. 28,000 și venitul curat cu circa fl. 1,900.

Adunarea generală s'a ținut la 4 Martie 1900 sub presiul dlui *Ioan Bonea*, fiind prezenți 50 acționari reprezentând 515 acțiuni cu 304 voturi. Ca notari au funcționat d-nii *Ioan Mărginean* și *Petru Sopa*, iar ca verificători ai procesului verbal d-nii *Toma Maniu* și *Pavel Manuil*.

Profitul curat de fl. 2,260-95 s'a împărțit cum urmează: dividendă fl. 1,200—, fondului de rezervă fl. 439-79, pentru scopuri filantropice-culturale fl. 30-22 și anume pentru Masa studenților din Brașov fl. 10—, Casa națională fl. 5—, fondului de binefaceri 15-22, tantieme diverse fl. 590-44. Dividenda de 8% = fl. 4— de cupon se plătește din 4 Martie 1900.

În direcțiune a fost ales cu 289 din 304 voturi dl *Iacob Macaveiu*, vicar în Făgăraș.

Cu ocasiunea aceasta adunarea generală a decis — spre a asigura stabilitatea institutului „Cordiana“ în Fofeldea — cumpărarea așa numitei ville „Cordiana“ cu prețul de Cor. 12.000, o măsură aceasta pe care noi din parte-ne nu o putem aproba, fiind convinși că este lux a plasa o sumă atât de mare în realități din o comună rurală cum este și Fofeldea, unde pe lângă chirie anuală de cel mult Cor. 200 sigur s'ar afla localități accommodate pentru trebuințele institutului cu care ne ocupăm.

*

„*Crișana*“ societate de economii și credit în *Brad*.

Active	Bilanțul cu 31 Decembre 1899 (IX an de gestiune).	Pasive	
Cassa în număr	19,284-24	Capital social	46.400—
Cambii escomptate	480,070 26	Depuneri spre fructificare	518,297 18
Împrumuturi pe obligațiuni	98,588 40	Dividende neridicate	288—
Împrumuturi ipotecare	30,079—	Fondul de rezervă	51,951-98
Mobiliar	818-66	Interese anticipate	8,248-72
Depuneri la „Z.“	3,000—	Profit transpus din 1898	3,849-92
Interese restante	16,253-24	Profit curat	19,658—
Anticipațiuni	600—		
	Cor. . 648,693-80		Cor. 648.693-80

Eșite	Contul Profit și Perdere	Intrate	
Interese de depuneri	27,848 52	Interese diverse	50,556-38
Interese de reescompt	769-88	Provisiuni	7,895-50
Salarii	5.900—	Diverse	5,159-40
Chirie	400—	Taxe de înscriere	2—
Competințe de timbre	50-60	Profit trans. din 1898	3,849-92
Spese diverse	1,252-66		
Marce de prezență	1,314—		
Amortisațiune de mobilier	90-96		
Contribuțiuni diverse	6,328-66		
Profit tran. din 1898	3,849-92		
Profit curat	19,658—		
	Cor. . 67,463-20		Cor. . 67,463-20

Institutul acesta continuă a se desvolta, căci în toți ramii de operațiune se arată *crescere*, astfel „Escomptul“ a crescut cu preste Cor. 7,000—, Împrumuturi pe obligațiuni cu Cor. 16,832—, „Împrumuturile ipotecare“ cu aproape Cor. 7000.—. „Depozitele“ încă s'au *sporit* cu insemnata sumă de Cor. 55,753—, iar „Reservele“ întrec capitalul social, fără dotațiunea

anului curent, cu preste Cor. 5,500— lucru ce am observat numai la încă două bănci ale noastre, la „Bistrițana“ și „Cassa de păstrare din Seliște“.

Mai puțin favorabil se prezintă poziția „Interese restante“, care a crescut față de anul trecut cu Cor. 7,323—, precum și „Interese transitoare anticipate“, care a scăzut cu Cor. 1,126—, deși totalul intereselor încassate face cu Cor. 3,518 *mai mult* decât în 1898. „Reescomptul“, care în bilanțul precedent a fost arătat, din bilanțul anului 1899 lipsesce cu totul, ceea-ce nu este corect. Totalul activelor a crescut cu Cor. 37 845—, iar profitul curat cu Cor. 1,833—. În fine repetăm, ceea-ce am accentuat și anul trecut, că ar fi în interesul bine priceput al acestui institut, dacă o parte a depozitelor sale însemnate, ar plasa-o în „Efecte“.

Adunarea generală din 18 Martie a. c. a fost cercetată de 28 acționari, reprezentând 349 acțiuni cu 276 voturi. Ca president a funcționat dl *Vasile R. Damian*, ca notari d-nii *Dr. Ioan Radu* și *Petru Rimbaș*, iar ca verificători ai procesului verbal d-nii *Dr. Pavel Oprîșa* și *Ioan German*.

Distribuirea venitului curat s'a făcut cum urmează: dividendă C. 5,568—, fondului de rezervă Cor. 8,048·02, cu care se va urca la rotund Cor. 60,000— scopuri filantropice culturale Cor. 4,130—, care se împarte astfel: Casei naționale Cor. 500—, fondului gimnasiului din Brad Cor. 2,000—, bisericii gr. ort. din Brad pentru școală Cor. 400—, fondului protopopesc gr. or. al Zarandului Cor. 600—, pentru elevii săraci din Brad Cor. 300—, fondului convictului dela gimnasiul din Brad Cor. 100—, bisericii gr. or. din Ormindea pentru școală C. 100—, bisericii din Buceș pentru școală C. 100—, la dispozițiunea direcțiunii Cor. 30—; tantieme: direcțiunii, comitetului de supraveghiere și funcționarilor Cor. 3,240, transpus în contul anului 1900 Cor. 2,521·90. Dividenda de 12% = Cor. 12— de cupon se plătesce din 18 Martie a. c.

În direcțiune au fost aleși d-nii: *Dr. Pavel Oprîșa*, *Dionisie Sida*, *Nicolae Bedea*, *Vasile Boneu*, *Nicolae Obedun*, *Ioan Cutean*, *Ioan Roman*, *George Impărat*, *Ioan Câmpean*, *Toma Oțel* și *Aron Feier*, iar în comitetul de supraveghiere d-nii *Teodor Pap*, *Petru Gligor* și *Simion Băcillă*.

*

„*Detunata*“, institut de credit și de economii în *Bucium*.

Active	Bilanțul cu 31 Decembre 1899 (V. an de gestiune).	Pasive	
Cassa	1,095·74	Capital social	30,000—
Escompt	143,351·96	Fond de rezervă	8,813·07
Imprumuturi ipotecare	20,313·27	Deposite spre fructificare	105,312·94
Credite personale	200—	Reescompt	15,461—
Lombard	460—	Diverse conturi creditoare	264·92
Realități	101·36	Dividende neridicate	63·75
Acții dela bănci	833—	Interese anticipate pro 1900	1,485·35
Mobilier	487·92	Profit net	5,560·87
Diverse conturi debitoare	118·65		
	<hr/>		<hr/>
	fl. . 166,961·90		fl. . 166,961·90

Eșite	Contul Profit și Perdere	Intrate	
Interese pentru dep. spre fruct.	8,240·40	Interese diverse	24,645·68
Interese pentru fondul de rezervă	893·22	Spese de manipulare	5,442·66
Interese pentru reescompt	5,472·64	Competințe	980·26
Spese diverse	2,392·14		
Salare	3,260—		
Contribuțiune	2,173·76		
Profit net.	8,636·44		
	Cor. . 31,068·60		Cor. . 31,068·60

Comparativ cu anul 1898 se arată la „Escompt“ o *decescere* de Cor. 17,359, care însă este paralizată printr'un nou ram de operațiune introdus anul expirat, prin „Credite camb. cu acop. hipot.“, care se prezintă cu Cor. 41,826—. *Activele* au crescut cu Cor. 26,679—. O creștere însemnată observăm la „Depozitele spre fructificare“, cari s'au *sporit* cu considerabila sumă de aproape Cor. 42,900, iar „Reservele“ sporite în cursul anului expirat cu aproape Cor. 5,700— vor atinge cu dotațiunea anului curent respectabila sumă de Cor. 17,000—, un rezultat de sigur foarte frumos, dacă vom considera, că institutul acesta și-a început activitatea deabea în 1895. *Decrescere* se observă la „Reescompt“ care s'a redus cu Cor. 15,560 cam cu cât s'a redus „Escomptul.“ „Interesele transitoare anticipate“ s'au redus cu circa Cor. 800— deși totalul intereselor încasate face cu circa Cor. 3,450 mai mult decât în anul expirat. Profitul net încă a scăzut cu Cor. 1550—.

Adunarea generală s'a ținut la 1 Martie a. c. sub presiul dlui *Romul Furduiu*, fiind notari d-nii: *Dimitrie Goia* și *George M. Corcheșiu*, iar verificători ai procesului verbal domnii Dr. *Zosim Chirtop* și *Vasile Andreș*. În total au participat, 15 acționari, reprezentând 577 acțiunii, cu 577 voturi.

Profitul curat de Cor. 8,636·44 s'a împărțit astfel: dividendă și supra-dividendă Cor. 4,800—, fondului de rezervă Cor. 1,219·62 cu care va atinge suma de Cor. 17,000—, pentru scopuri filantropice culturale Cor. 200— și anume: Reuniunii femeilor române din Abrud, Abrudsat și giur Cor. 40—, societății academice „Petru Maior“ Cor. 20—, fondului protopopesc din Câmpeni Cor. 40—, Masa studenților din Brad Cor. 40—, Masa studenților din Brașov Cor. 40—, societății de lectură „Concordia“ din Câmpeni C. 20—; tantieme: direcțiunii, comitetului de supraveghiere și funcționarilor C. 755·46, fondului de pensiune Cor. 1,400—, remunerațiune: presidentului, cassarului și comptabilului Cor. 261·36. Dividenda fixată cu 8% = Cor. 8— de cupon este plătită cu începere din 1 Martie a. c. În comitetul de supraveghiere au fost aleși d-nii *Demetriu Goia*, president, *Silviu Lazar*, *Nicolau Cothișel* și *George M. Corcheșiu*. În adunarea aceasta generală s'a pus tot odată basă unui fond de pensiune pe seama funcționarilor, votându-se spre scopul acesta suma de Cor. 1,400—.

Esıte	Contul Profit și Perdere.	Întrate	
Interese: la depozite	4,654.47	Interese diverse	15,021.72
la fondul de rezervă	419.67	Provisiuni	280.77
Salare	1,754.84	Venitele realităților	19.70
Spese diverse	955.25		
Contribuțiune	1,922.88		
Amortisare din mobilier	54.21		
Profit curat	5,560.87		
	<u>fl. . 15,322.19</u>		<u>fl. . 15,322.19</u>

Față de bilanțul anului 1898 se observă *crescere* la următoarele poziții: „Escompt“ de aproape 18,950.—, la „Imprumuturi hipotecare“ de circa 4,800.— „Fondul de rezervă“ a *crescut* cu aproape 3,100, iar „Depozitele spre fructificare“ cu considerabila sumă de 38,413.— Din contră *s'au redus*: „Reescomptul“ cu circa fl. 21,650.— și „Interesele trans. anticipate“ cu fl. 238.—, deși s'au încassat *mai multe* interese decât în 1898 cu circa fl. 629.— La „Profit curat“ încă se observă o *decescere* de fl. 466.—.

Adunarea generală s'a ținut la 1 Martie a. c. sub presiul dlui *Nicolae Băeșanu*, presidential direcțiunii. Ca notar a funcționat dl *George Țințariu*, iar ca verificători ai procesului verbal dnii Dr. *Stefan Bânfi* și *Simion Dandea* fiind prezenți 27 acționari, cari reprezentau 596 acțiuni cu 398 voturi.

Profitul net de fl 5,560.87 s'a distribuit în modul următor: dividendă și supradividendă fl. 2,400.—, fondului de rezervă fl. 1,911.93, cu care va atinge suma de fl. 10,724.20, pentru scopuri filantropice culturale fl. 114.— cari s'au dat celor 6 scoale din Bucium pentru cărți pe seama școlarilor săraci; tantieme: direcțiunii, comitetului de supraveghiere, directorului și funcționarilor fl. 527.93, fondului de pensiuni nou creat fl. 500.—, la dispozițiunea direcțiunii 107.01.

Dividenda s'a fixat cu 8% = Cor. 4 — de cupon și se plătesce imediat după adunarea generală.

În direcțiune a fost ales fostul membru suplent dl Dr. *Stefan Bânfi*.

*

„*Doina*“, institut de credit, societate pe acțiuni în *Câmpeni*.

Active	Bilanțul cu 31 Decembre 1899 (IV an de gestiune)	Pasive	
Cassa	3,639.42	Capital	60,000.—
Cambii	242,512.24	Depuneri spre fructificare	169,660.96
Cambii cu asig. hipot.	41,826.—	Reescompt	51,000.—
Imprumut cu obligațiuni	5,966.—	Interese transitoare	4,639.88
Imprumut hipotecar	9,816.—	Fond de rezervă	15,780.38
Efecte	1,000.—	Dividendă neridicată	42.—
Realități	5,000.—	Profit net	8,636.44
	<u>Cor. . 309,759.66</u>		<u>Cor. . 309,759.66</u>

„Grănițerul“, institut de credit și de economii în Dobra.

Active	Bilanțul cu 31 Decembre 1899 (I an de gestiune).	Pasive	
Cassa	2,904·24	Capital social	60,000·—
Escompt	80,978·20	Fond de rezervă	837·—
Credite camb. cu acop. hipot.	990·—	Depozite spre fructificare	21,765·98
Imprumut pe obligațiuni	86·06	Interese anticipate pro 1900	674·89
Mobiliar	906·75	Profit net	3,713·19
Spese de fondare	1,122·82		
Diverse conturi debitoare	2·99		
	<u>Cor. . 86,991·06</u>		<u>Cor. . 86,991·06</u>

Esșite	Contul Profit și Perdere.	Intrate	
Interese la depuneri	286·64	Interese Diverse	5,534·70
Salare	1,360·—	Provisiuni	970·40
Spese	507·14		
Contribuțiune	256·68		
Amort. din mob. și spese de fond.	381·45		
Profit net	<u>3,713·19</u>		
	<u>Cor. . 6,505·10</u>		<u>Cor. . 6,505·10</u>

Adunarea generală s'a ținut la 10 Februarie a. c. sub presiul dlui *Sebastian Olariu*, asistat de dl *Petru Vasilon* ca notar și de d-nii *Adam Lesnican* și *Toma F. Haneșiu* ca verificători ai procesului verbal; prezenți au fost 24 acționari, reprezentând 472 acțiuni cu 165 voturi.

Profitul net de Cor. 3,713·19 s'a distribuit în modul următor: dividendă Cor. 3000·—, fondului de rezervă Cor. 370·—, prin ce va atinge suma de Cor. 1,207·—, tantieme la funcționari Cor. 185·—, spre scopuri filantropice culturale Cor. 100·—, și anume: pentru masa studenților din Brad Cor. 40·—, pentru premii pe seama scolarilor din Dobra Cor. 30·—, pentru Casa națională Cor. 20·— și Reuniunii femeilor române din Deva Cor. 10·— restul de Cor. 58·19 s'a transpus în contul anului 1900. Dividenda fixată cu 5% = Cor. 5·—, de cupon se va plăti cu începere din 1 Mai a. c. n.

În Direcțiune a fost ales dl *Iosif Morariu*, și în comitetul de supraveghiere d-nii: *Romul Anucuța*, *Nicolae Gostae*, *George Oprean*, *Aurel Popescu* și *George Popovicu*.

*

„Lucașfărușul“, institut de credit și de economii în Vêrșeș.

Active	Bilanțul cu 31 Decembre 1899 (V an de gestiune.)	Pasive	
Cassa în număr	15,667·36	Capital social: 200 acții à Cor. 100	200,000·—
Cambii de bancă	299,609·98	Fondul de rezervă al acționarilor	22,503·28
Imprumuturi hipotecare	320,562·—	Depuneri spre fructificare	362,420·85
Credite camb. cu acoperire hipot.	97,605·26	Cambii de bancă reescomptate	136,126·44
Efecte	13,160·—	Diverse conturi creditoare	12,471·84
Anticipațiuni	1,240·—	Dividende neridicate	678·04
Diverse conturi debitoare	5,704·50	Interese anticipate pro 1900	4,124·44
Mobiliar	Cor. 1,934·46	Profit net	Cor. 8,165·21
După amort. de 10% „	193·46	Profit trans. din 1898 „	8,800·—
	<u>Cor. . 755,290·10</u>		<u>Cor. . 755,290·10</u>

Eșite	Contul Profit și Perdere	Intrate	
Interese:	26,954·80	Interese diverse:	57,085·29
Salare	6,149·78	Provisiune	6,438·72
Spese diverse	1,998·02	Spese de manipulare	1,472·38
Contribuțiune	7,899·90	Profit transpus din 1898	8,800—
Amortisări:			
spesele de fondare.	522·95		
din mobiliar	193·46		
din pretensiunile cambiale	13,112·28		
Profit net	8,165·21		
Profit transpus din 1898	8,800—		
	<hr/> 16,965·21		
Cor.	73,796·39	Cor.	<hr/> 73,796·39

La institutul acesta se arată față de anul 1898 progres în toți ramii de operațiune, cu excepțiunea „Escomptului“, care arată o decrescere de Cor. 21,133·60 și anume *au crescut*: „Imprumut. ipot.“ cu Cor. 47,611— „Creditele cambiale cu acop. ipot.“ cu Cor. 23,216·30. O mică creștere de Cor. 1160— observăm și la „Efecte“. O reducere însemnată Cor. 8,414— a suferit față de anul 1898 poziția „Diverși debitori“. Activele *au crescut* cu Cor. 27,062— La „Depozitele spre fructificare“ încă se observă un *spor* de Cor. 19,193·31, iar la „Reserve“ unul de Cor. 2,241—.

Profitul anului 1899 este numai de Cor. 8,165·21 resp. cu suma de Cor. 8,800— repurtată din 1898 de Cor. 16,965·21, față de Cor. 23,450— cu finea anului precedent.

Precum se poate vedé din „Contul Profit și Perdere“, institutul acesta a fost necesitat a amortisa din pretensiunile sale dubioase considerabila sumă de Cor. 13,112·28, ceea-ce justifică de ajuns micul profit al anului expirat.

Adunarea generală s'a ținut la 6 Martie a. c. sub presiul dlui *Ioan Cocora*, asistat de d-nii *Victor Fincu* și *Avram Corcea* ca notari și de d-nii *Ioan Maleta* și *Ioan Miclea*, ca verificători ai procesului verbal. La adunare au participat 21 acționari, reprezentând 362 acțiuni cu 317 voturi.

Profitul net de Cor. 16,965·21 s'a distribuit cum urmează: dividendă și supradividendă Cor. 12,000— = 6% sau Cor. 6— de cupon, plătilă imediat după adunarea generală, fondului de rezervă Cor. 1,393·04, pentru scopuri filantropice culturale suma de Cor. 1,000— lăsată la dispozițiunea direcțiunii; tantieme: direcțiunii și comitetului de supraveghiare Cor. 627— funcționarilor Cor. 488—, remunerațiuni Cor. 283— de repurtat pro 1900 Cor. 1,174. Prin sortire au eșit din direcțiune și au fost realeși d-nii *Iosif Tămășel* și *Ioan M. Roșu*.

*

„*Mielul*“, cassă de imprumut și păstrare în *Poiana*.

Active	Bilanțul cu 31 Decembrie 1899 (VIII an de gestiune.)	Pasive	
Cassa	4,170·44	Capital social	50,000—
Credite de cont curent	20,786—	Depozite spre fructificare	195,992·90
Escompt	50,914·22	Fond de rezervă	5,650·26
Imprumut pe obligaț. cu caventi 102,491·36		Interese anticipate pe 1899	3,755·56
Imprumuturi hipotecare	85,240·50	Dividende neridicate	32—
Mobiliar	485·74	Diverse conturi creditoare	398·08
Spese anticipate	62·84	Profit curat	8,322·30
	<hr/> Cor. 264,151·10		<hr/> Cor. 264,151·10

Eșite	Contul Profit și Perdere.	Intrate	
Interese diverse	9,714·74	Interese diverse	20,062·70
Salare	1,900.—	Fondul de zidire.	311·64
Spese diverse	963·38	Provisiuni	2,403·74
Contribuțiuni	1,817·70		
Amortisare din mobiliar	53·96		
Profit net	8,322·30		
	<hr/> Cor. . 22,778·08		<hr/> Cor. . 22,778·08

*Spor se arată, față de anul expirat, în toți ramii de operațiune afară de unul, și anume: „Escomptul“ a crescut cu circa Cor. 7,130 — „Cont-curent“ cu aproape Cor. 12,000.— „Impr. ipot.“ cu aproape C. 18,500.—; „Imprumut pe oblig. cu caventa“ din contră s'a redus cu vre-o Cor. 5,400.— „Depozitele spre fructificare“ încă arată o *crescere* considerabilă de aproape Cor. 30,800.—, asemenea și „rezervele“ una de Cor. 2,484.— iar „profitul net“ s'a sporit cu Cor. 1,512.—*

Adunarea generală din 25 Februarie a. c. a fost cercetată de 21 acționari, reprezentând 175 acțiuni cu 133 voturi. A presidat dl *Ilie Dobrota* asistat ca notar de dl *Ilie Georgescu* și ca verificători ai procesului verbal de dnii *Ilie Oprean* și *Aron Rodean*.

Profitul realizat s'a împărțit în modul următor: dividendă Cor. 4000.—, fondului de rezervă Cor. 2,877·50 cu care va atinge suma de Cor. 8,527·76, pentru scopuri filantropice-culturale la dispozițiunea direcțiunii Cor. 100.—, tantieme direcțiunii și oficialilor Cor. 524.—, pentru organul economic Cor. 20·80, pentru fondul de zidire Cor. 800.

Dividenda fixată cu 8% = Cor. 8 de cupon se plătesce imediat după adunarea generală. În direcțiune au fost aleși dnii: *Nicolae Dobrotă* și *Dumitru Șufană*, iar în comitetul de supraveghiere dnii: *Dumitru Bozdog*, *George Ghîșe*, *Ilie Oprean*, *Ioan N. Oprean* și *Ioan Vlad*.

*

„Monoreana“, institut de credit și de economii în *Monor*.

Active	Bilanțul cu 31 Decembre 1899 (IV an de gestiune).	Pasive	
Casa	335·16	Capital social	10,000.—
Imprumuturi pe obligațiuni	26,432·12	Fond de rezervă	587·68
		Depozite spre fructificare	14,579·60
		Profit net	1,600.—
	<hr/> Cor. . 26,767·28		<hr/> Cor. . 26,767·28

Eșite	Contul Profit și Perdere.	Intrate	
Interese dela depozite	692·02	Interese dela împrumut. pe oblig.	2,110·50
Spese diverse	112·82	Provisiuni	523·16
Contribuțiuni	301·58	Diverse	72·76
Profit net	1,600.—		
	<hr/> Cor. . 2,706·42		<hr/> Cor. . 2,706·42

Din bilanț lipsesc ca și anul trecut „interesele transitoare anticipate“.

Față de anul 1898 activele au crescut cu Cor. 2,751— iar profitul curat cu Cor. 120—

Adunarea generală s'a ținut la 12 Februarie 1900 și a fost presidată de dl *Ciril Deac*, ca notar a funcționat dl *Florian Ciucea*, iar ca verificători ai protocolului dnii *George Todoran* și *Ilie Berei*. Prezenți 14 acționari, reprezentând 171 acțiuni cu 171 voturi.

Profitul de Cor. 1,600— s'a împărțit în modul următor: dividendă Cor. 700—, fondului de rezervă Cor. 160—, pentru scopuri culturale-filantropice Cor. 80— dați bisericei gr. cat. din Monor, tantieme direcțiunii, comitetului de supraveghiere și oficialilor Cor. 272—, remunerațiune directorului și cassarului Cor. 388.— Dividenda s'a fixat în consecvență cu 7% = Cor. 350 de cupon și se plătește din 12 Februarie a. c. În direcțiune au fost realeși dnii Dr. *Dumitru Ciuta*, președinte, *Ciril Deac* vice-președinte, *Simion Bejan*, *Dumitru Moldovan* director executiv și *Simion Tanco*, cassar, iar în comitetul de supraveghiere dnii *Florian Ciucea*, *Monăstireanu Leon*, și *Vasile Onigaș*.

*

„*Murășiana*“, institut de credit și de economii în *Reghinul-săsesc*.

Active	Bilanțul cu 31 Decembrie 1899 (XII an de gestiune)	Pasive	
Cassa în numărar	5,805-72	Capital social	170,000—
Cambii în portfoliu	340,660 34	Fondul de rezervă	38,218-82
Obligațiuni cu caventați	76,979-20	„ de pensii	3,145-30
Imprumuturi hipotecare	111,091-40	„ filantropic	400—
Interese anticipate pro 1900	1,421-74	Depuneri spre fructificare	187,108-20
„ la restanțieri	652-32	Reescompt	113,591—
Realități	44 72	Dividende neridicate	120—
Diversi	18-60	Interese încasate pro 1900	6,153-44
		Binefaceri neridicate	90—
		Diverse	34-42
		Profit curat	17,812-86
	<hr/> Cor. . 536,674-04		<hr/> Cor. . 536,674-04

Eșite	Contul Profit și Perdere.	Intrate	
Interese diverse	24,716-02	Interese diverse	53,675-86
Contribuțiune	4,589-04	Competință de scris	2,529-90
Salare	4,080—	Spese restituite	21-40
Chirie, porto, tipărituri etc.	2,512-88	Taxă de transcriere	192—
Tantieme și remunerațiuni	1,953-60	Comisiuni	17-18
Marce de prezență	654—	$\frac{1}{8}$ % provisiune de protest	1-98
Competință după cupoane	44-20	Realități vândute	31-46
Diverse	196-90	Diverse	89-78
Profit curat	17,812-86		
	<hr/> Cor. . 56,559-56		<hr/> Cor. . 56,559-56

În comparațiune cu bilanțul anului premergător observăm *spor* în toți ramii de operațiune cu excepțiunea unuia, și anume a *crescut* „Escomptul“

cu preste Cor. 15,000— „Imprumuturile ipotecare“ cu Cor. 17,100—, „Depozitele spre fructificare“ cu aproape Cor. 7500—. „Imprum. pe obligațiuni cu caventa“ din contra arată o *scădere* de preste Cor. 8,900—. Totalul activelor a *crescut* cu Cor. 21,702—, „Reservele“ inclusive „fondul de pensuni“ cu aproape Cor. 5,400—, „Interesele transitoare anticipate“ de astădată sunt mai mici, decât anul trecut cu circa Cor. 1,573—, deși totalul intereselor încassate întrece aproape cu Cor. 10,500— interesele încassate în 1898. Profitul net arată față de anul precedent o *decreștere* de Cor. 1,628.

Remarcăm în bilanț lipsa „efectelor proprii“.

Adunarea generală s'a ținut 14 Martie a. c. sub presiul dlui *Galaction Șagău*, fiind notar dl *Sever Barbu*, iar verificători ai procesului verbal d-nii Dr. *Alex. Ceușan* și *Petru Uilăcan*.

Prezenți au fost numai 10 acționari, reprezentând 594 acțiuni cu 94 voturi.

Profitul net de Cor. 17,812·86 s'a împărțit în modul următor: dividendă Cor. 13,600—, fondului de rezervă Cor. 1,781·18, cu care va atinge suma de Cor. 40,000 — adevă aproape a 4-a parte a capitalului social, fondului de pensuni Cor. 198·62, cu care se va urca la Cor. 3,343·92, pentru scopuri filantropice culturale Cor. 300—, cari se adaugă la fondul filantropic de Cor. 400— creat anul trecut; tantieme: direcțiunii și comitetului de supraveghiere Cor. 1,312·52, ofițialilor Cor. 576—, 1/4% fondului delegațiunii băncilor Cor. 44·54

Dividenda fixată cu 8% = Cor. 8— de cupon se plătește din 1 Aprilie a. c.

În direcțiune a fost reales dl *Marc Cetățian*, iar în comitetul de supraveghiere s'au ales d-nii *Mihail Grecu*, *George Maior* și *Petru Uilăcan*, membri ordinari, și d-nii *Leo Popescu* și *Alexandru Têrnăveanu* membri suplenți.

*

„*Plugariul*“, institut de credit și de economii societate pe acțiuni în *Săcădate*.

Active	Bilanțul cu 31 Decembre 1899 (II an de gestiune).	Pasive	
Cassa	86·84	Capital social	5,000—
Escompt	22,622·08	Fond de rezervă	315—
Mobilier	150—	Depozite spre fructificare	13,650·79
		Creditori	68·30
		Reescompt	2,761—
		Interese anticipate	274·93
		Profit curat	788·90
	<hr/>		<hr/>
	fl. . 22,858·92		fl. . 22,858·92

Esșite	Contul Profit și Pierdere.	Intrate	
Interese la depuneri	603·93	Interese de escompt	1,134·18
Spese	85·92	Provisiuni	621·18
Contribuțiune	165·61	Profit transpus	60—
Amortisare din mobilier	21—		
Remunerațiuni	150—		
Profit net	788·90		
	<hr/>		<hr/>
	fl. . 1,815·36		fl. . 1,815·36

În comparațiune cu bilanțul anului 1898 se arată la „Escompt“ o *creștere* de peste fl. 6,100.— deasemenea s'au duplicat „Depozitele spre fructificare“, sporindu-se cu aproape fl. 6,870.— Profitul curat arată o *de-creștere* de fl. 150·97 adecă cât fac remunerățiunile.

Adunarea generală s'a ținut la 3 Martie a. c. n. sub conducerea dlui *Constantin Prie* participând 20 de acționari. Ca notar a funcționat dl *Toma Măhăra*, iar ca verificători ai procesului verbal dnii *Ioan Căndea* și *Ioan Petrișor*.

Profitul net de 788·90 s'a distribuit în modul următor: dividendă și supradividendă fl. 400.— fondului de rezervă fl. 300.— tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere fl. 38·90, fondului de binefaceri fl. 20.—, se transpune în contul anului următor fl. 30.— Dividenda s'a fixat cu 8% = Cor. 8.— de cupon și se plătește imediat după adunarea generală.

Totodată adunarea generală a decretat urcarea capitalului social la suma de fl. 10,000.— având a emite spre scopul acesta încă 100 acțiuni à fl. 50.—.

*

„*Reuniunea de împrumut și păstrare*“, în *Iba-mare*.

Active	Bilanțul cu 31 Decembrie 1899 (XV an de gestiune)	Pasive	
Numărar în casă	231·59	Capital fundamental	14,200—
Împrumut hipotecar	14,543·06	Depuneri spre fructificare	54,857·06
Împrumut cu caventați	30,231·23	Reescompt	11,584—
Împrumut cu cambii	36,068·48	Fondul de rezervă	2,232·10
Împrumut personal	2,841·22	Interese anticipate	936·02
Inmobile	800—	Profit curat	2,096·21
Interese restante	1,130·94		
Interese anticipate la reescompt	50·87		
Salare anticipate	8—		
	<hr/>		<hr/>
	Cor. . 85,905·39		Cor. . 85,905·39
Eșite	Contul Profit și Pierdere	Intrate	
Interese la depozite	2,922·30	Interese curente	8,092·31
Interese la reescompt	1,112·77	Interese de întârziere	535·70
Dare regească	289·63	Taxe de înscriere	20—
Dare de rente	292·17	Diverse	391·95
Imposite	21·42		
Timbre și competențe	74·65		
Salare	1,548—		
Remunerățiune	24—		
Diverse	658·81		
Profit curat	2,096·21		
	<hr/>		<hr/>
	Cor. . 9,039·96		Cor. . 9,039·96

Singularicii rami de operațiune sunt aproape neschimbați față de bilanțul pe 1898, numai la „Escompt“ se observă o *creștere* de circa C. 5,000.— în sumă rotundă; *reducere* de circa Cor. 1,000.— se arată la „Împrumuturile personale“; asemenea s'au redus interesele restante cu aproape C. 900.— Totalul activelor a crescut cu aproape Cor. 2,600.—, Capital social s'a

înmulțit cu Cor. 200— (5 cuote à Cor. 40—). „Depozitele spre fructificare“ arată o *creștere* de aproape Cor. 13,000—. „Reescomptul“ din contră s'a redus la jumătatea celui din 1898. Profitul net a *creșcut* cu circa C. 500—. De observat am avé că „dare“ și „imposite“ fiind expresiuni sinonime n'ar trebui folosite alternativ.

Adunarea generală s'a ținut la 27 Ianuare a. c. sub presiul dlui *Ieronim Slavoacă*, fiind notar dl *Ioan Tivadar*, iar verificători ai procesului verbal d-nii *Daniă Mălaiu* și *Ioan Someșan*. Prezenți au fost 28 acționari, reprezentând 178 acțiuni, cu 28 voturi. Profitul net de Cor. 2096·21 s'a distribuit cum urmează: dividendă și supradividendă Cor. 1.403·86, fondului de rezervă Cor. 267·90, pentru scopuri filantropice-culturale Cor. 20—, fondului pentru ajutorarea amplotaiților Cor. 100—, fondului de clădire Cor. 300—, remunerațiune servitorului Cor. 4·45. Dividenda de 10% = Cor. 4— de cupon s'a hotărît a se plăti la o lună după adunarea generală, adecă cu începere din 27 Faur 1900. In comitetul de supraveghiare au fost aleși d-nii: *Ioan Someșan*, *Onisiu Sas*, *Procopiu Galan* și *Zaharie Galeș*.

*

„*Rîureana*“, institut de credit și de economii in *Cap.-Mănăstur*.

Active	Bilanțul cu 31 Decembre 1899 (I an de gestiune).	Passive	
Cassa	4,356·05	Capital social	50,000—
Contul Cambiilor	8,093·87	Depozite spre fructificare	23,030·79
Contul Contractual	54,385·50	Reescompt	14,730—
Cont. hipotecar	3,298—	Profit curat	1,646·56
Capital restant	18,236·47		
Spese de fondare	427·61		
Mobilier	59·22		
Efecte	550—		
Conturi debitoare	—63		
	fl. . 89,407·35		fl. . 89,407·35
Eșite	Contul Profit și Perdere.	Intrate	
Interese diverse	1,324·85	Interese diverse	2,824·25
Salare	950—	Tipărituri	42·39
Diverse spese	291·24	Diverse	1,346·01
Profit curat	1,646·56		
	fl. . 4,212·65		fl. . 4,212·65

De excepționat am avé la bilanțul acesta unele numiri neusitate, precum: „Contul cambiilor“ in loc de „Escompt de cambii“, „Contul Escomptului“ sau scurt „Escompt“, apoi „Cont. Contractual“, in loc de „Împrumuturi pe obligațiuni“, expresiuni pe cari le-am dificultat încă anul trecut.

Adunarea generală a acestui institut, care este continuarea asociațiunei cu aceiași firmă disolvată anul trecut, s'a ținut la 2 Martie 1900 sub presiul dlui Dr. *Vas. Lucaciu*, fiind notari d-nii *Alexiu Stupar* și *Teodor Medan*, iar verificători ai procesului verbal d-nii *Vasile Timbuș* și *Hegyesi Árpád*. Au participat 48 acționari, reprezentând 581 acțiuni cu 128 voturi. Conform

propunerii direcțiunii profitul net de 1,646·56 s'a împărțit cum urmează: dividendă după capitalul social solvit fl. 1,034·38¹/₂, fondului de rezervă fl. 428·55¹/₂, pentru scopuri filantropice culturale fl. 36·71¹/₃ dați Bisericei gr. cat. în edificare din Măgureni, fondului de pensiuine fl. 24·48, tantieme direcțiunii, comitetului de supraveghiare și funcționarilor fl. 122·42¹/₂. Dividenda s'a fixat cu 6% plătită imediat după adunarea generală. În direcțiune a fost ales dl *Ioan Petrovan*, iar în comitetul de supraveghiare d-nii: *Nicolau Avram*, *Stefan Birle*, *Alexiu Latiș*, *Nicolau Lupan*, *Vasile Muste Alexandru Simon* și *Iuliu Șiarani*.

*

„*Sebeșana*“, institut de credit și economii, societate pe acțiuni în *Sas-Sebeș*.

Active	Bilanțul cu 31 Decembre 1899 (XII an de gestiune)	Pasive	
Casa în număr	29,739·77	Capital social	100.000·—
Imprumuturi pe cambii cu giranți	453,674·—	Fondul de rezervă	58,578·30
Imprumuturi pe ipoteci	203,022·—	Fondul de pensiuine	8,633·20
Imprum. pe oblig. cu caventi	47,284·—	Conturi curente	4,309·37
Diverse conturi debitoare	1,759·06	Depuneri spre fructificare	418,364·12
Realități	4,902·—	Cambii reescomptate	118,386·—
		Dividende neridicate	891·—
		Interese anticipate pro 1900	3,085·57
		Diverse conturi creditoare	2,623·26
		Fondul special de rezervă pentru eventuale perderi	3,085·66
		Profit curat	21,162·43
		Profit din anul trecut transpus	451·92
	Cor. . 739,570·83		Cor. . 739,570·83

BCU Cluj / Central

Esıte	Contul Profit și Perdere.	Intrate	
Interese dela depuneri	21,429·80	Interese de escompt	39,719·11
Salare	5,966·60	Interese dela obligaț. cu caventi.	4,871·03
Spese de cancelarie	1,665·34	Interese dela împrumut. hipotec.	16,355·37
Mărci de prezență	336·—	Provisiune	7,618·84
Dare	5,167·26	Porto postal	619·79
Interese de cont-curent	142·93	Profit transpus din anul trecut	451·92
Interese fondului de pensiuine	495·62		
Interese fondului de rezervă	2,250·90		
Interese de reescompt	8,424·28		
Contrib. după inter. dela depun.	2,142·98		
Profit curat	21,162·43		
Profit trans. din anul trecut	451·92		
	Cor. . 69,636·06		Cor. . 69,636·06

Crescere se arată față de anul trecut la „Imprumuturi ipotecare“ de Cor. 26,986·—, la „Diverse conturi debitoare“ de preste Cor. 1,400·—. Din contră s'a redus „Escomptul“ cu preste Cor. 34,200·— și „Imprumuturi pe obligațiuni cu caventi“ cu Cor. 8,240·—. Totalul activelor a *crescut* cu Cor. 6,272·—. „Reservele“, inclusive fondul de pensiuine, s'au *sporit* cu aproape Cor. 10,700·— și întrec cu circa Cor. 20,296·— jumătatea capitalului

social, dovadă că s'a dat dotațiunii rezervelor atențiunea cuvenită. „Depozitele spre fructificare“ încă arată o mică *crescere* de Cor. 1638—, iar „Reescomptul“ s'a *reduș* dela Cor. 128,844—, la 118,386—. „Interesele transitoare anticipate“ observăm că sunt în *mai mare* disproporțiune față de interesele încassate, decât în anul trecut, căci se presintă *numai* cu Cor. 3,085— față de Cor. 60,945— interese încassate. La „Profitul curat“ se arată o mică *decreștere* de Cor. 286—.

Adunarea generală s'a ținut la 5 Martie a. c. sub presidiul dlui *Ioan Tipeiu*, asistat de dl *Samuil Roșu*, ca notar și de d-nii *Sergiu Medean* și *Ioan Bojița*, ca verificători ai procesului verbal. Au participat 14 acționari, reprezentând 567 acțiuni cu 470 voturi.

Profitul net de Cor. 21,614·35 s'a distribuit cum urmeaza: dividendă Cor. 9,000—, fondurilor de rezervă Cor. 7,000—, cu care sumă vor atinge Cor. 68,663—, fondului de pensii Cor. 1,000—, pentru scopuri filantropice culturale Cor. 814·35, care se distribuie cum urmează: societăților academice „România Jună“, „Petru Maior“ și „Carmen Sylva“ câte Cor. 20, Școlii industriale din Sebeș Cor. 40—, Reuniunii de înfrumșetare din Sebeș Cor. 40—, Casinei române din Sebeș Cor. 50—, fondului tractual gr. or. pentru edificarea casei protopopesco Cor. 200—, bisericii gr. cat. Sebeș Cor. 200— fondului delegațiunii băncilor Cor. 60—, bisericii din Răhău pentru școală Cor. 40—, servitorului de cancelarie remunerațiune Cor. 20—, la dispozițiunea direcțiunii Cor. 104·35; tantieme: direcțiunii Cor. 2.100—, comitetului de supraveghiere Cor. 500— și funcționarilor Cor. 1200—. Dividenda fixată cu 9% = Cor. 9— de cupon se poate ridica cu începere din 5 Martie a. c. În direcțiune au fost aleși d-nii *Constantin Crețoescu*, Dr. *Ioan Elekeș* și *Sergiu Medean*, iar în comitetul de supraveghiere dl *Constantin de Colbazi*.

La locul devenit vacant în direcțiune prin renunțarea dlui Dr. *Pomp. Isac*, a fost ales dl *Ioan Oncescu*.

În aceasta adunare generală s'au modificat și statutele, cari s'au înaintat spre aprobare tribunalului competent.

*

„*Sentinela*“ institut de credit și de economii în *Satu-nou*.

Active	Bilanțul cu 31 Decembre 1899 (IV an de gestiune).	Pasive	
Cassa	5,049 98	Capital social	80,000—
Efecte proprii	2,676·74	Fond de rezervă	13,099·50
Escompt	344,532·72	Fond cultural filantropic	300—
din care Cor. 148,194— cu aco-		Fond de pensii	1,000—
perire ipotecară		Reescompt	117,296—
Imprumuturi ipotecare	12,600—	Depozite spre fructificare	134,044·94
Lombard	1.746—	Depozite la cassă	3,627·08
Realități	593·92	Dividende neridicate	94·20
Mobiliar	1,313·74	Diverse conturi creditoare	26·76
Diverse cont. debit. și inter. rest.	2,219·66	Interese transitoare anticipate	5,153·58
		Profit net	16,090·70
	<hr/>		<hr/>
	Cor. . 370,732·76		Cor. . 370,732·76

Eșite	Contul Profit și Pierdere.	Intrate	
Interese diverse	15,926·14	Interese diverse	39,683·24
Spese diverse	1,835 78	Venite dela efecte, realități . . .	384·76
Salare	4,287·60	Profit transpus din 1898	379·20
Contribuțiuni și comp. de timbru	2,161·00		
Amortisare din mobiliar	145·98		
Profit curat	16,090·70		
	<u>Cor. . 40,447·76</u>		<u>Cor. . 40,447·76</u>

Institutul acesta a luat dela ultima incheiere incoace un avânt extraordinar, aproape în toți ramii de operațiune. „Escomptul“ arată față de anul trecut o *creștere* considerabilă de Cor. 186.110.— „Împrum. hipotecare“ o *creștere* de preste Cor. 3,100.—. Poziția „Diverse conturi debitoare și interese restante“ s'a redus dela Cor. 22,582·98 la Cor. 2,219·66 „Depozitele spre fructificare“ au *creșcut* cu aproape Cor. 42,500. Reservele, inclusive fondul de pensiune, cu preste Cor. 6,200.—, și vor ajunge cu dotațiunea anului curent suma de Cor. 21,613·60, iar totalul activelor a *creșcut* cu Cor. 170,580·52.

Adunarea generală s'a ținut la 8 Faur a. c. sub presidiul dlui *Petru Stoica*, fiind notar dl *Teodor Petrișor*, iar verificători ai procesului verbal d-nii *Dr. Alex. Birescu* și *Petru Tisu*. Au participat 15 acționari, reprezentând 200 acțiuni cu 140 voturi.

Profitul net de Cor. 16,090·70 s'a distribuit cum urmează: dividendă și supradividendă Cor. 5,600.—, fondului de rezervă Cor. 6,214 10, fondului de pensiuni Cor. 1,000.—, scopuri filantropice-culturale Cor. 837·20, tantieme direcțiunii, comitetului de supraveghiare și funcționarilor Cor. 2,134·40, remunerațiuni Cor. 30.—, transpus pro 1900 Cor. 275.—. Suma de Cor. 837·20 destinată pentru scopuri filantropice-culturale s'a distribuit în modul următor: Bisericei gr. or. rom. din Panciova Cor. 500.—. Gimnasiului din Brad Cor. 80.—, „Casei naționale“ (rata III) Cor. 200.— Scoalei comerciale din din Brașov Cor. 20.—, pentru Biblioteca poporală din Satu-nou Cor. 37·20.

Dividenda s'a fixat cu 7% = Cor. 7 de coupon și se plătesce cu începere dela 9 Faur a. c.

În direcțiune au fost aleși: d-nii *Stefan Popa*, *Damian Popescu* și *Petru Stoica*, iar în comitetul de supraveghiare: d-nii *Ilie Bojin*, *Ioan Gaspar*, *Adam Magiaru*, *Petru Negru*, *Ioan Ortopan*, *Teodor Petrișor*, *Nicolae Popoviciu*, *Timoteiu Popoviciu* și *Ioan Roșu*.

*

„*Sălăgiana*“, institut de credit și de economii în *Jibou*.

Active	Bilanțul cu 31 Decembre 1899. (II an de gestiune).	Pasive	
Cassa	6,456·74	Capital social	180,000.—
Escompt	180,406·66	Fond de rezervă	1,855·52
Cambii cu acop. hipot.	76,049 —	Fond de pensiune	90·10
Cont curent	70,782·44	Depozite spre fructificare	73,528·66
Împrumuturi hipotecare	72,642.—	Reescompt	141,614.—
Giro-Conto	528·82	Dividende neridicate	780.—
Cheque-Conto	5,614·68	Creditori	1,281·70
Efecte	960 —	Interese trans. anticipate	3,475·48
Interese restante	2,193·86	Profit net	15,057·28
Mobiliar	1,344·86		
Debitori	703·68		
	<u>Cor. . 417,682·74</u>		<u>Cor. . 417,682·74</u>

Esıte	Contul Profit și Perdere:	Intrate	
Interese la deposite și reescompt	10,637 88	Interese diverse	28,901—
Contribuıune	3,631 54	Diverse interese și provisiuni . .	8,878 34
Salare	6,080—		
Spese div. și amort. din mobilier	2,372 64		
Profit net	15,057 28		
	<u>Cor. . 37,779 34</u>		<u>Cor. . 37,779 34</u>

Comparând bilanțul acesta cu cel al anului 1898 observăm, că *a crescut*: „Escomptul“ cu Cor. 68,622-16, și „Depositele“ cu Cor. 33,835-28. În cursul anului s'a introdus la institutul acesta un nou ram de operaıune: „Creditele de Cont-curent“, cari se presintă la finea anului cu cifra de Cor. 70,782-44, cu Cor. 5.388— *mai puțin* decât suma cu care *s'au redus* „Creditele hipotecare“. Totodată vedem că s'a pus baza unui „fond de rezervă și de pensiuine“, cari împreună arată starea de Cor. 1,945-62. Profitul curat *a crescut* cu Cor. 4,254 98.

Adunarea generală a acestui institut s'a ținut la 12 Martie a. c. sub presiul dlui *George Pop de Basesci*, funcționând ca notari d-nii *Jovian Andreiu* și *Iosif Orga*, iar ca verificători ai procesului verbal d-nii *Mihail Borbely*, Dr. *Ladislau Gyurko* și *Vasile Mica*. În total au participat 22 acționari reprezentând 444 acțiuni cu 225 voturi.

Profitul net de Cor. 15,057-28 s'a împărțit cum urmează: dividendă Cor. 9,000—, fondului de rezervă Cor. 4,211-45, cu care va trece preste Cor. 6,000—, fondului de pensiuine Cor. 484-97, pentru scopuri filantropice culturale Cor. 140—, tantieme Cor. 1,150-86, remuneraıunii Cor. 30—, la dispoziıunea direcıunii Cor. 40—. Suma destinată pentru scopuri filantropice culturale s'a împărțit: Bisericeii gr. cat. din Jibou Cor. 50—. Reuniunii femeilor române sělăgiene Cor. 50—, Casei naıionale Cor. 30— Societății „Petru Maior“ Cor. 10—, Dividenda s'a fixat cu 5% = Cor. 5— de cupon și se plătesce cu incepere dela 1 April a. c.

*

„Zărândeana“, institut de credit și de economii în Băița.

Active	Bilanțul cu 31 Decembre 1899 (II an de gestiune).	Pasive	
Cassa	1,757-44	Capital social	32,000—
Escompt	67,720—	Deposite spre fructificare	30,350-03
Imprumuturi pe obligaıuni	4,326—	Reescompt	10,001—
Imprumuturi hipotecare	1,080—	Fond de rezervă	310-10
Mobilier	222-40	Dividende neridicate	203-90
Interese restante	78-02	Interese anticipate	1,187-46
Interese de reescompt anticipate	219-20	Profit curat	2,996-59
Capital social restant	1,646-12	Din care C. 137-20 transp. din 1898	
	<u>Cor. . 77,049-08</u>		<u>Cor. . 77,049-08</u>

Esıte	Contul Profit și Perdere.	Intrate	
Interese diverse	2,095-20	Interese diverse	5,396-44
Salare	1,640—	Provisiuni diverse	3,248-63
Contribuıune și timbre	582-75	Profit transpus	137-20
Spese diverse	1,467-73		
Profit net	2,996-59		
	<u>Cor. . 8,782-27</u>		<u>Cor. . 8,782-27</u>

Față de I an de gestiune institutul acesta arată în anul expirat *un spor* destul de însemnat, aproape în toți ramii de operațiune și anume au *crescut*: „Escomptul“ cu aproape Cor. 27,500.— „Imprum. pe obligat.“ cu preste Cor. 1,300.— și „Depozitele“ cu aproape Cor. 12,000.— „Activele“ *au crescut* cu Cor. 23,642·40 iar „profitul curat“ cu aproape Cor. 900.—.

La adunarea generală ținută la 18 Februarie a. c. sub presidiul dlui Dr. *Ioan Radu*, asistat de dl *George Bălușiu*, ca notar și de dnii *Lazar Perian* și *Mihoc Petru* ca verificători ai procesului verbal, au participat 17 acționari, reprezentând 174 acțiuni cu 170 voturi.

Profitul curat de Cor. 2,996·59 s'a împărțit cum urmează: dividendă Cor. 2,285·20, fondului de rezervă Cor. 314·95, pentru scopuri filantropice culturale Cor. 62·99, tantieme: direcțiunii și comitetului de supraveghiare Cor. 243·45, transpus în contul anului 1899 Cor. 90 —. Suma destinată pentru scopuri filantropice culturale s'a dat: Bisericei gr. ort. din Băița Cor. 40.— și Bisericei gr. or. din Ormindea Cor. 22·99. Dividenda s'a fixat cu 8% = Cor. 8.— de cupon și este plătitibilă imediat după adunarea generală.

În direcțiune au fost aleși dnii: *Lazar Perian*, proprietar în Băița și *George Moldovan*, notar în pens. în Băița. Ca foaie a societății s'a designat „Bunul Econom“.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Lombardarea libelelor de deposit.

În legătură cu cele publicate sub titlul „Afaceri de lombard“ în Nr. 1 și 2 din anul curent al „Rev. Econ.“, țin a atrage cu ocasiunea aceasta atențiunea institutelor noastre de bani asupra *lombardării libelelor de deposit* ale altor bănci, o operațiune aceasta, la care neobservând precauțiunea rece-rută, prea ușor pot suferi daună. Până acum, ce este drept, nu avem scire, că s'ar fi păgubit în modul acesta vre-o bancă; ceea-ce însă nici decât nu este motiv de a considera de ex-clusă posibilitatea unei astfel de păgubiri.

La aparință lombardarea unui libel de deposit este o afacere absolut sigură, care exclude ori-ce pericol de daună și cu toate acestea — precum se va vedé din cele ce ur-mează — totuși nu este așa.

Să presupunem de exemplu, că posesorul unui libel de deposit, despre Cor. 3000.— dela banca „A“ dintr'un oraș oare-care, se presintă, sub pretext că are necesitate urgentă de bani, la banca „B“ dintr'un alt oraș, cu rugarea a i se anticipa pe libelul de deposit liberat de „A“ o sumă de

Cor. 2000.— „B“ după ce a cerut și primit, eventual pe cale telegrafică, informațiune dela „A“, că libelul din chestiune este în ordine, numără petentului suma cerută, pe lângă detragerea intereselor stipulate și reținerea libelului. După expirarea termenului pe care s'a acordat împrumutul, să dăcem după 3 luni, posesorul libelului amanetat plătescă băncii „B“ interesele convenite pe alte 3 luni și în modul acesta își prolongește avansul. Procedura aceasta se poate repeți mai de multe ori, căci dacă bonitatea institutului, care a emis libelul lombardat, adică a lui „B“, este mai presus de ori-ce îndoială, — iar aceasta trebuie să fie, căci alt-cum preste tot nu s'ar fi admis lombardarea, — și dacă debitorul prolongește regulat avansul său, „A“ sigur nu va stăruî pentru replătirea capitalului, ci va fi învoit, ca respectivul să țină avansul chiar și timp mai îndelungat.

În intervalul acesta deponentul libelului amanetat, care dela început, a intenționat să comită o excrocherie, cere la tribunalul competent introducerea procedurii de anulare față de libelul său de Cor. 3000.—, amanetat la „B“, dar afirmative perdit. Tribunalul emite edictul usitat, și după trecerea termenului de un an neprezentându-se nimeni cu libelul, în urma unei a doua cereri a deponentului îl declară anulat.

Pe baza decisului de anulare apoi deponentul își poate ridica depositul dela „A“ fără nici o greutate.

Dacă mai târziu fie din cauză, că debitorul nu a mai plătit interesele, fie din alt motiv, banca „B“ voiesce a-și încasa pretensiunea și presintă spre scopul acesta băncii „A“ libelul amanetat, se vede trasă pe sfoară pentru suma anticipată asupra libelului.

Aci s'ar pute obiectiona, că la primirea decisului despre introducerea procedurii de anulare, sau chiar a decisului de anulare, banca „A“ poate să-și aducă aminte de corespondența purtată în cauza libelului din chestiune cu banca „B“. Eventualitatea aceasta, ce este drept, nu este exclusă, dar nici probabilă, căci chiar să admitem că s'ar ivi cazul acesta, de unde scie „A“, că anticipațiunea luată la timpul său la „B“, nu este deja achitată. Și oare chieată este banca „A“ să se intereseze de afacerile băncii „B“ și să se facă,

cum s'ar ȃice, avocatul ori curatorul ei? Afară de acestea pe basa decisului de anulare, „A“ este necondiȃionat obligată a replăti depositul, celelalte nu o privesc și nici nu este responsabilă pentru altceva.

Pentru a fi ferit de astfel de șarlatanii, rafinate ce este drept, dar nu absolut eschise, ar trebui ca institutele, cari lombardează libele de depozite dela alte institute, să urmărească cu atenȃiune și să ȃină în evidenȃă *edictete de anulare*, ce apar în foaia oficială („Budapesti Kőzlöny“) sau după-ce aceasta răpescce prea mult timp, să ceară vincularea în favorul lor a libelelor de deposit lombardate, căci în casul acesta banca-emitentă a libelului, spre a se păzi însași de daună, nu va intrelăsa notarea clausulei de vinculare la contul respectiv din cartea de depozite, ceea-ce este cea mai bună garanȃie pentru banca creditoare.

C. Popp.

Teoria asigurărilor asupra vieții.

— *Asigurări de capital.* —

(De Ioan I. Lăpădatu.)

Asigurările de capital pot fi de trei feluri și anume: asigurări de capital pentru cas de moarte, pentru viață și mixte.

I. *Asigurări de capital pentru cas de moarte.*

Sub asigurări de capital pentru cas de moarte se înȃeleg acele asigurări, în virtutea cărora ereȃii asiguratului au să primească la moartea acestuia un capital oare-care. De ex. o persoană de 20 de ani voiesce să se asigure astfel, ca murind el, ereȃii săi să primească un capital de 10,000 cor. Asiguratul poate să plătească societăȃei de asigurare o primă fixă, pentru-ca ereȃii săi să aibă drept la acest capital ; poate însă plăti și prime anuale în tot decursul vieții sale; și în fine poate să plătească prime anuale numai în decursul unui număr anumit de ani. Amăsurat acestor trei modalități de plătire a primelor, deosebim trei casuri deosebite:

a) *Casul primei fixe.*

O persoană de X ani se asigură astfel, ea plătind acum o primă fixă, ereȃii săi să primească la moartea sa un capital de 1 cor. Căt de mare va fi prima fixă?

Pentru-ca să se poată stabili esact mărimca acestei prime fixe, ar trebui necondiȃionat — cum am ȃis și la rente — să se scie: cătți ani mai trăiesce asiguratul, pentru-ca apoi, pe basa calculului de interese compuse, să se stabilească o primă fixă, care stând spre fructificare cu interese compuse, să ajungă la moartea asiguratului tocmai la suma de 1 cor.

Acest lucru neputându-se ști, trebuie să considerăm probabilitatea asiguratului de a muri în un timp mai mult sau mai puțin îndelungat. Pe baza acestei probabilități trebuie să resolvim problema, servindu-ne de hipotesa, că vin să se asigure atâtea persoane de etatea X ani, câte se află în tabela de mortalitate.

Să însemnăm prima fixă, ce trebuie plătită de asigurat cu A_x .*)

Dacă vin l_x persoane, aceste vor plăti $l_x A_x$ prime. Valoarea acestor prime trebuie să fie egală cu valoarea prezentă a tuturor capitalelor ce societatea le va plăti la moartea fie-cărui dintre asigurați.

Cele d'antii capitale se vor plăti tuturor aceluia, cari mor în decursul anului prim dela asigurare. Câți mor în decursul acestui an se poate foarte ușor ști din tabela de mortalitate. Dacă la începutul anului trăiesc l_x persoane și după un an numai l_{x+1} , atunci numărul celor morți va fi: diferența dintre aceste, adică $l_x - l_{x+1}$, care diferență s'o însemnăm cu d_x ; în anul al doilea mor $l_{x+1} - l_{x+2}$, ceea-ce însemnăm cu d_{x+1} , etc. Astfel formăm o nouă tabelă, pe care s'o însemnăm cu d_x și care va fi următoarea:

x	d	x	d	x	d	x	d
0	14358	25	658	50	1144	75	2459
1	3962	26	664	51	1193	76	2412
2	2375	27	673	52	1243	77	2343
3	1646	28	678	53	1296	78	2255
4	1325	29	686	54	1353	79	2146
5	1061	30	691	55	1414	80	2018
6	852	31	700	56	1475	81	1873
7	683	32	709	57	1541	82	1712
8	557	33	719	58	1612	83	1540
9	464	34	729	59	1682	84	1361
10	408	35	742	60	1755	85	1080
11	369	36	756	61	1830	86	1002
12	346	37	770	62	1906	87	830
13	337	38	786	63	1983	88	671
14	337	39	806	64	2059	89	527
15	360	40	823	65	2434	90	402
16	384	41	846	66	2468	91	296
17	425	42	871	67	2490	92	209
18	465	43	895	68	2496	93	144
19	508	44	924	69	2487	94	93
20	548	45	954	70	2459	95	58
21	582	46	986	71	2412	96	34
22	609	47	1021	72	2343	97	18
23	631	48	1061	73	2255	98	10
24	647	49	1101	74	2146	99	5
						100	3
						101	1

*) În capitolele precedente semnul primelor fixe și anuale dela rentele anticipative s'a cules din eroare cu A_x , ${}_n A_x$, $P({}_n A_x)$ și A_x^n în loc de a_x , ${}_n a_x$, $P({}_n a_x)$ și a_x^n . Deci să nu se confunde aceste semne cu cele dela asigurările de capital pentru cas de moarte.

Autorul.

Aşa dară în anul prim vor muri d_x persoane, cari, primind capitalul de 1 cor., vor primi d_x cor., a căror valoare prezentă va fi $\frac{d_x}{q}$. Raționând în același mod și pentru anul al doilea, vom avé $\frac{d_{x+1}}{q^2}$ etc.

$$\text{Astfel: } A_x l_x = \frac{d_x}{q} + \frac{d_{x+1}}{q^2} + \frac{d_{x+2}}{q^3} + \dots + \frac{d_{x+n}}{q^{n+1}} + \dots$$

De aici partea unei singure persoane va fi:

$$A_x = \frac{\frac{d_x}{q} + \frac{d_{x+1}}{q^2} + \frac{d_{x+2}}{q^3} + \dots + \frac{d_{x+n}}{q^{n+1}} + \dots}{l_x}$$

Dividăm atât numărătorul cât și numitorul fracțiunei cu q_x și avem:

$$A_x = \frac{\frac{d_x}{q^{x+1}} + \frac{d_{x+1}}{q^{x+2}} + \frac{d_{x+2}}{q^{x+3}} + \dots + \frac{d_{x+n}}{q^{x+n+1}} + \dots}{\frac{l_x}{q_x}}$$

Să însemnăm quoțientul dintre $\frac{d_x}{q^{x+1}}$ cu C_x , dintre $\frac{d_{x+1}}{q^{x+2}}$ cu C_{x+1} etc. și $\frac{l_x}{q^x}$ cu D_x

$$A_x = \frac{C_x + C_{x+1} + C_{x+2} + \dots + C_{x+n} + \dots}{D_x}$$

$$A_x = \frac{\Sigma C_x}{D_x}$$

însemnăm ΣC_x cu M_x și avem:

$$A_x = \frac{M_x}{D_x}$$

Pentru-ca să putem rezolva această formulă, avem lipsă de alte tabele auxiliare. Urmărind mersul dezvoltării problemei, vedem, că pe d_x l'am scontat cu factorul reducător pe un an, pe d_{x+1} pe doi ani și așa avem continuat până la finea tabelii de mortalitate.

Apoi, după ce am aflat partea unei singure persoane, am divizat atât numărătorul, cât și numitorul fracțiunei cu q^x , prin ceea-ce n'am făcut altceva, decât că am mai scontat încă odată pe fie-care dintre numerii tabelilor de mortalitate încă pe câte x ani.

Deci va trebui să ne facem așa o tabelă — analogă cu tabela D_x — în care să scontăm în felul amintit pe toți morții dela diferite etăți. — Operând cu ajutorul logaritmilor această scontare, vom aranja o tabelă nouă, pe care o însemnăm cu C_x și care va fi următoarea:

Tabela C_x

0	4-1570939 0-0170333 4-1400606 13806	1	3-5979145 0-0340666 3-5638479 3663-1	2	3-3756616 0-0510999 3-3245617 2111-3	3	3-2164298 0-0681332 3-1482966 1407-0	4	3-1222159 0-0851665 3-0370494 1089-1
10	2-6106602 0-1873663 2-4232939 265-03	11	2-5670264 0-2043996 2-3626268 230-48	12	2-5390761 0-2214329 2-3176432 207-80	13	2-5276299 0-2384662 2-2891637 194-61	14	2-5276299 0-2554995 2-2721304 187-12
20	2-7387806 0-3576993 2-3810813 240-48	21	2-7649230 0-3747326 2-3901904 245-58	22	2-7846173 0-3917659 2-3928514 447-09	23	2-8000294 0-4087992 2-3912302 246-17	24	2-8109043 0-4258325 2-3850718 242-70
30	2-8394780 0-5280323 2-3114457 204-86	31	2-8450980 0-5450656 2-3000324 199-54	32	2-8506462 0-5620989 2-2885473 194-33	33	2-8567289 0-5791322 2-2775967 189-50	34	2-8627275 0-5961655 2-2665620 184-74
40	2-9153998 0-6983653 2-2170345 164-83	41	2-9273704 0-7153986 2-2119718 162-92	42	2-9400182 0-7324319 2-2075864 161-28	43	2-9518230 0-7494652 2-2023578 159-35	44	2-9656720 0-7674985 2-1981735 158-19
50	3-0584260 0-8686983 2-1897277 154-79	51	3-0766404 0-8857316 2-1909088 155-21	52	3-0944711 0-9027649 2-1917062 155-49	53	3-1126050 0-9197982 2-1928068 155-89	54	3-1312978 0-9368315 2-1944663 156-48
60	3-2442771 1-0390313 2-2052458 160-42	61	3-2624511 1-0560646 2-2063865 16083	62	3-2801229 1-0730979 2-2070250 161-07	63	3-2973227 1-0901312 2-2071915 161-14	64	3-3136563 1-1070645 2-2065918 160-88
70	3-3863206 1-2093643 2-1769563 150-30	71	3-3923452 1-2263976 2-1659476 146-54	72	3-3961993 1-2434309 2-1527684 142-16	73	3-3972446 1-2604642 2-1367804 137-02	74	3-3956758 1-2774975 2-1181783 131-27
80	3-3049212 1-3796973 1-9252239 84-182	81	3-2725378 1-3967306 1-8758072 75-129	82	3-2335038 1-4137639 1-8197399 66-028	83	3-1875207 1-4307972 1-7567235 57-111	84	3-1338581 1-4478305 1-6860276 48-532
90	2-6042261 1-5500303 1-0541958 11-329	91	2-4712917 1-5670636 0-9042281 8-021	92	2-3201463 1-5840969 0-7360494 5-446	93	2-1583625 1-6011302 0-5572323 3-608	94	1-9684829 1-6181635 0-3503194 2-240

Tabela Nr. 5.

5	3-0257154 0-1021998 2-9235156 838-53	6	2-9304396 0-1192331 2-8112065 647-45	7	2-8344207 0-1362664 2-6981543 499-06	8	2-7458552 0-1532997 2-5925555 391-34	9	2-6665180 0-1703330 2-4961850 313-43
15	2-5563025 0-2725328 2-2837697 192-21	16	2-5843312 0-2895661 2-2947651 197-13	17	2-6283889 0-3065994 2-3217895 209-79	18	2-6674530 0-3236327 2-3438203 220-71	19	2-7058637 0-3406660 2-3651977 231-84
25	2-8182259 0-4428658 2-3753601 237-33	26	2-8221681 0-4598991 2-3622690 230-29	27	2-8280151 0-4769324 2-3510827 224-43	28	2-8312297 0-4939657 2-3372640 217-40	29	2-8363241 0-5109990 2-3253251 211-50
35	2-8704039 0-6131988 2-2572041 180-80	36	2-8785218 0-6302321 2-2482897 177-13	37	2-8864907 0-6472654 2-2392253 173-47	38	2-8954225 0-6642987 2-2311238 170-26	39	2-9063350 0-6813320 2-2250030 167-88
45	2-9795484 0-7835318 2-1960166 157-04	46	2-9938769 0-8005651 2-1933118 156-07	47	3-0090257 0-8175984 2-1914273 155-39	48	3-0257154 0-8346317 2-1910837 155-27	49	3-0417873 0-8516650 2-1901223 154-92
55	3-1504494 0-9538648 2-1965846 157-25	56	3-1687920 0-9708981 2-1978939 157-72	57	3-1878026 0-9879314 2-1998712 158-44	58	3-2073650 1-0049647 2-2024003 159-37	59	3-2258260 1-0219980 2-2038280 159-89
65	3-3289909 1-1241978 2-2047931 160-25	66	3-3432116 1-1412311 2-2019805 159-21	67	3-3565994 1-1582644 2-1983350 157-88	68	3-3681009 1-1752977 2-2128032 155-88	69	3-3780343 1-1923310 2-1857033 153-36
75	3-3907585 1-2945308 2-0962277 124-80	76	3-3823773 1-3115641 2-0708132 117-71	77	3-3697723 1-3285974 2-0411749 109-94	78	3-3531465 1-3456307 2-0075158 101-75	79	3-3316297 1-3626640 1-9689657 93-103
85	3-0718320 1-4648638 1-6070182 40-459	86	3-0008677 1-4818971 1-5189706 33-035	87	2-9190781 1-4989304 1-4201477 26-312	88	2-8267225 1-5159637 1-3107588 20-453	89	2-7218106 1-5329970 1-1888136 15-446
95	1-7634280 1-6351968 0-1282312 1-343	96	1-5314789 1-6522301 0-8792488—1 0-757	97	1-2552725 1-6692634 0-5860091—1 0-386	98	1-0000000 1-6862977 0-3137033—1 0-206	99	0-6989700 1-7033300 0-1956400—1 0-099
		100	0-4741213 1-7203633 0-7537580—2 0-057		101	0-0000000 1-7373966 0-2626034—2 0-018			

Am is că insemnam ΞC_x cu M_x ; trebuie deci să mai facem o tabelă, in care să adunăm rând pe rând pe toi C_x , incepend, bine nteles, dela cel din urmă, adecă dela C_{101}

$$\begin{aligned} C_{101} &= M_{101} \\ C_{100} + C_{101} &= M_{100} \\ C_{99} + C_{100} + C_{101} &= M_{99} \\ \dots & \dots \\ C_0 + C_1 + \dots + C_{99} + C_{100} + C_{101} &= M_0 \end{aligned}$$

sau

$$\begin{aligned} C_{101} &= M_{101} \\ C_{100} + M_{101} &= M_{100} \\ C_{99} + M_{100} &= M_{99} \\ \dots & \dots \\ C_0 + M_1 &= M_0 \end{aligned}$$

n felul acesta formăm tabela M_x , care va fi următoarea:

Tabela M_x

x	M	x	M	x	M	x	M	x	M
101	0-018	80	500-197	57	3505-60	40	6501-50	20	10-86-98
	0-057		9-103		159-37		167-88		231-84
100	0-075	79	593-300	58	3664-97	39	6669-38	19	10918-82
	0-099		101-75		158-44		170-26		220-71
99	0-174	78	695-05	57	3823-41	38	6839-64	18	11139-53
	0-206		109-94		157-72		173-47		209-79
98	0-380	77	804-99	56	3981-13	37	7013-11	17	11349-32
	0-386		117-71		157-25		177-13		197-13
97	0-766	76	922-70	55	4158-38	36	7190-24	16	11546-45
	0-757		124-80		156-48		180-80		192-21
96	1-523	75	1047-50	54	4294-86	35	7371-04	15	11738-66
	1-343		131-27		155-89		184-74		187-12
95	2-866	74	1178-77	53	4450-75	34	7555-78	14	11925-78
	2-240		137-02		155-49		189-50		194-61
94	5-106	73	1315-79	52	4606-24	33	7745-28	13	12120-39
	3-608		142-16		155-21		194-33		207-80
93	8-714	72	1457-95	51	4761-45	32	7939-61	12	12328-19
	5-446		146-54		154-79		199-54		230-48
92	14-160	71	1604-49	50	4916-24	31	8139-15	11	12558-67
	8-021		150-30		154-92		204-86		265-03
91	22-181	70	1754-79	49	5071-16	30	8344-01	10	12823-70
	11-329		153-36		155-27		211-50		313-43
90	33-510	69	1908-15	48	5226-43	29	8555-51	9	13137-13
	15-446		155-88		155-39		217-40		391-34
89	48-956	68	2064-03	47	5381-82	28	8772-91	8	13528-47
	20-453		157-88		156-07		224-43		499-06
88	69-409	67	2221-91	46	5537-89	27	8997-34	7	14027-53
	26-312		159-21		157-04		230-29		647-45
87	95-721	66	2381-12	45	5694-93	26	9227-64	6	14674-98
	33-035		160-25		158-19		237-33		838-53
86	128-756	65	2541-37	44	5853-12	25	9464-96	5	15513-51
	40-459		160-88		159-35		242-70		1089-1
85	169-215	64	2702-25	43	6012-37	24	9707-66	4	16602-6
	48-532		161-14		161-28		246-17		1407-—
84	217-747	63	2863-39	42	6173-75	23	9953-83	3	18009-6
	57-111		161-07		162-92		247-09		2111-3
83	274-858	62	3024-46	41	6336-67	22	10200-92	2	20120-9
	66-028		160-83		164-83		245-58		3663-1
82	340-886	61	3185-29			21	10446-50	1	23784-0
	75-129		160-42				240-48		13806-—
81	416-015	60	3345-71			0		0	37590-—
	84-182		159-89						

Cu ajutorul acestor tabele auxiliare putem rezolvi ori-ce formulă. Presupunem, că persoana de asigurat este de 30 de ani. Cât de mare va fi prima fixă ?

$$A_{30} = \frac{M_{30}}{D_{30}}$$

Căutăm in tabelele respective numerii corespunzători și înlocuim :

$$A_{30} = \frac{8344 \cdot 01}{27652}$$

$$\log A_{30} = \log 8344 \cdot 01 - \log 27652$$

$$\begin{array}{r} \log 3 \cdot 9213748 \\ - \log 1 \cdot 4417208 \\ \hline 1 - 0 \cdot 5203460 - 1 \\ \text{N}^\circ \log 0 \cdot 4796540 - 1 = \mathbf{0 \cdot 30175} \end{array}$$

Așa dară o persoană de 30 de ani va trebui să plătească ați o primă fixă de cor. 0·30175, pentru-ca la moartea sa să primească ereții sei suma de 1 cor.

Pentru un capital de 10 cor. va plăti 3·0175 cor., pentru 1000 cor. 301·75 cor.

b) Casul primei anuale.

O persoană de x ani se asigură astfel, ea plătind an de an, in tot decursul vieții sale, o primă anuală, să primească ereții sei la moartea sa suma de 1 cor. Cât de mare va fi prima anuală?, pe care s'o însemnăm cu $P (A_x)$.

Presupunând că se asigură l_x persoane și raționând în modul obișnuit, valoarea prezentă a tuturor primelor vërsate de asigurați va trebui să fie egală cu valoarea prezentă a tuturor capitalelor, pe cari societatea le plătește la moartea fie-cărui dintre asigurați. Astfel :

$$l_x P (A_x) + \frac{l_{x+1} P (A_x)}{q} + \frac{l_{x+2} P (A_x)}{q^2} + \dots = \frac{d_x}{q} + \frac{d_{x+2}}{q^2} + \frac{d_{x+2}}{q^3} + \dots$$

Scoatem in partea primă a equațiunei pe $P (A_x)$ ca factor comun și dividăm totdeodată ambele părți cu q^x .

$$P (A_x) \left(\frac{l_x}{q^x} + \frac{l_{x+1}}{q^{x+1}} + \frac{l_{x+2}}{q^{x+2}} + \dots \right) = \frac{d_x}{q^{x+1}} + \frac{d_{x+1}}{q^{x+2}} + \dots$$

$$P (A_x) (D_x + D_{x+1} + D_{x+2} + \dots) = C_x + C_{x+1} + C_{x+2} + \dots$$

$$P (A_x) \cong D_x = \cong C_x$$

$$P (A_x) = \frac{M_x}{N_x}$$

Presupunem că persoana de asigurat este de 20 de ani. Cât de mare e prima anuală?

$$P(A_{20}) = \frac{M_{20}}{N_{20}}$$

$$P(A_{20}) = \frac{10686.98}{862012}$$

$$\log P(A_{20}) = \log 10686.98 - \log 862012$$

$$\begin{array}{r} \log 4.0288550 \\ - \log 5.9355133 \\ \hline 2 - 1.9066583 - 2 \end{array}$$

$$\text{N}^\circ \log 0.0933417 - 2 = \mathbf{0.012398}$$

Așa dară o persoană de 20 de ani ar trebui să plătească în tot decursul vieții sale o primă anuală de cor. 0.012398, pentru-ca ereții săi să primească la moartea sa suma de 1 cor.

c) *Casul primei anuale pe un număr determinat de ani.*

O persoană de x ani se asigură astfel, ca plătind timp de n ani o primă anuală oare-care, să primească ereții săi la moartea sa — fie că aceasta se întâmplă în decursul celor n ani, fie că se întâmplă după trecerea lor — un capital de 1 cor.

Cât de mare va fi prima anuală?, pe care s'o însemnăm cu $P({}_n A_x)$ (indicele x se însemne etatea asiguratului iar n numărul anilor, în decursul cărora se plătesce prima anuală).

Raționând ca până acum, vom avea:

$$\begin{aligned} l_x P({}_n A_x) + \frac{l_{x+1} P({}_n A_x)}{q} + \frac{l_{x+2} P({}_n A_x)}{q^2} + \dots + \frac{l_{x+n-1} P({}_n A_x)}{q^{n-1}} \\ = \frac{d_x}{q} + \frac{d_{x+1}}{q^2} + \frac{d_{x+2}}{q^3} + \frac{d_{x+3}}{q^4} + \dots \end{aligned}$$

În partea primă a ecuațiunii scoatem ca factor comun pe $P({}_n A_x)$ și dividăm totdeodată ambele părți cu q^x .

$$P({}_n A_x) \left(\frac{l_x}{q^x} + \frac{l_{x+1}}{q^{x+1}} + \frac{l_{x+2}}{q^{x+2}} + \dots + \frac{l_{x+n-1}}{q^{x+n-1}} \right) =$$

$$\frac{d_x}{q^{x+1}} + \frac{d_{x+1}}{q^{x+2}} + \frac{d_{x+2}}{q^{x+3}} + \dots + \dots$$

$$P({}_n A_x) (D_x + D_{x+1} + D_{x+2} + \dots + D_{x+n-1}) =$$

$$C_x + C_{x+1} + C_{x+2} + C_{x+3} + \dots$$

$$P({}_n A_x) (\cong D_x - \cong D_{x+n}) = \cong C_x$$

$$P({}_n A_x) = \frac{M_x}{N_x - N_{x+n}}$$

Presupunem că persoana de asigurat este de 20 de ani și voiesce să plătească prime anuale în decurs de 30 de ani, pentru-ca la moartea sa — întâmple-se aceasta în decursul celor 30 de ani, ori după trecerea lor — ereții săi să primească un capital de 1 cor. Cât de mare va fi prima anuală ?

$$P ({}_{30}A_{20}) = \frac{M_{20}}{N_{20} - N_{50}}$$

$$P ({}_{30}A_{20}) = \frac{10686.98}{862012 - 138502}$$

$$\log P ({}_{30}A_{20}) = \log 10686.98 - \log 723510$$

$$\log 4.0288550$$

$$- \log 5.8594445$$

$$\hline 2 - 1.8305895 - 2$$

$$\text{N}^{\circ} \log 0.1694105 - 2 = 0.014771$$

Așa dară o persoană de 20 de ani va plăti în decurs de 30 de ani o primă anuală de cor. 0.014771, pentru-ca la moartea sa ereții săi să primească suma de 1 cor.

LEGISLAȚIUNE.

Lege în contra concurenței necinstite.

Ministrul de comerț Alexandru Hegedüs a trimis spre opinie camerelor comerciale și reuniunilor comerciale și industriale un proiect de lege, al cărei scop ar fi împedecarea concurenței frauduloase, neonorabile.

Acest plan de proiect face impresia, ca și cum ar sta în oare-care nex cu planurile emanate dela același loc pentru modificarea §. 50 din legea industrială. Dispozițiunile de căpetenie ale acestui proiect sunt următoarele:

Estinderea §. 58 din legea industrială în acel sens, că în circulația industrială ori comercială nu e permis nimărui să întrebuinteze pe firma, vitrina, pe marfa sa, în inseratele și publicațiunile sale, date ce nu corespund adevărului în ceea-ce privește cualitatea, cantitatea, modul de producție, isvorul de aprovizionare, etc. pentru marfa sa.

Deosebit pond se pune pe prigonirea indicațiunei false a provenienței mărfurilor. Această dispozițiune, conform părerii unor anumite cercuri comerciale și industriale, va da ansă la nenumărate șicane, fapt fiind, că partea preponderantă a mărfurilor figurează cu marcă falsă: ferul englez, postavul, oțelul, petrolul american, dantelele belgiane, articolele franceze de toaletă, etc., la urma urmelor sunt tot produse indigene. Li-se dă însă marcă străină, fiind-că altcum nu ar avé trecere, obicinuit fiind publicul a crede, că ceea ce e străin e mai bun. Interzisă odată aceea nevinovată fraudă, produsele indigene la nici un cas nu ar puté să susțină concurența, — nu pentru-că ar fi mai slabe, ci din cauza prejudețiului față cu produsele străine.

Imitarea embelagiului și ajustărei, caracteristice pentru anumite firme comerciale, încă va fi interzisă; asemenea și desfacerea cu prețuri reduse, cu scop de a face concurență rivalului.

Va fi interzisă bârfirea asupra activității altora, defăimarea marfei lor și comparațiunile între marfa proprie și cea străină, cu scop de a scoate la iveală superioritatea marfei proprii. Această oprire se extinde și asupra reclamelor prin inserțiuni și placate.

Proiectul cuprinde dispozițiuni de opreliște și față cu cartelele, cari au de scop concurență neonorabilă. Asemenea, nu va fi permis a corupe pe impiegații altora spre a usa de cunoștințele lor de afaceri. Nu e oprit însă a-și atrage în propriul serviciu prin oferire de remunerație mai mare. (Linia demarcațională între aceste două momente prevădute în proiect, e atât de disparentă, în cât pre lângă nițică reavoință totdeauna se poate interpreta cazul în defavorul noului patron.)

Nu este permis a storce favoruri neonorabile și neindreptățite, din identitatea ori asemănarea firmelor, adecă în circulația comercială și industrială nu este permis a intrebuița nume, firmă ori alte indicațiuni folosite cu drept din partea alt-cuiva din bransa comercială ori industrială, identică ori asemănătoare cu a respectivului, pentru-ca prin aceasta să producă în publicul consument confusie cu privire la numele și firma de unde obicinuește a se aprovisiona.

În fine se prevăd pedepse și pentru tradarea secretului de afaceri din partea impiegaților.

JURISDICȚIUNE.

Pretensiunile sub 20 fl., cari în înțelesul unui decis al Curiei, sunt a se inacționa și validita pe calea judecătoriei comunale, se pare că vor ajunge iară în sfera de competență a judecătorilor cercuale. Cercurile comerciale află gravaminoasă noua procedură de judecată cu privire la pretensiunile sub 20 fl. și prin camera comercială și industrială din Budapesta au făcut remonstrațiune la ministrul, cerënd, ca decisul Curiei să fie scos din vigoare prin o lege novelară. În răspunsul dat la aceasta remonstrațiune ministrul face cunoscut interesaților, că a intrat în aceasta chestie în tratative cu ministrul de justiție și că are informațiuni, că afacerea va primi soluție, în legătură cu alte chestiuni de competență, în legea despre procedura civilă. Lucrările pregătitoare pentru acest proiect de lege sunt ajunse deja în stadiu atât de înaintat, încât în curënd proiectul va pute fi discutat în achetă, la care vor fi invitați și comercianții.

AFACERI DE DARE.

Timbrul calendarelor și ziarelor. Ministrul reg. ung. de finanțe Ladislau Lukács a prezentat dietei proiectul de lege despre cassarea competențelor de timbru pe calendare, inserate, reclame ziaristice, ziare și reviste din străinătate. Proiectul de lege are trei §§-i în total. §-1 dispune, că competența de timbru pentru calendare încetează cu 31 Decembre 1900, ar pentru anunțuri, reclame, ziare și reviste din străinătate încetează cu 30 Iunie 1900. Timbrele scadente până la acest termen însă trebuie plătite conform normelor de până acum. § 2 admite restituirea sumelor plătite ca taxe de timbru pentru calendarele pro 1900 și remase nevândute, dacă exemplarele intacte se prezintă oficiului de finanțe competent până la 1 Decembre 1900. Calendarele pro 1901 se pot edita și vinde netimbrate încă în cursul anului 1900. § 3 conține dispozițiile de aplicare a legii.

*

Impozitul asupra rentelor ung. în Austria. Ținuta puțin sinceră a fostului ministru president ungar, baron Bánfi, în chestiunea quotei, a provocat din parte austriacă represalii în forma impozitelor pe rente. Piața principală a rentelor ungare e Austria și astfel creditul statului ungar suferă mult din cauza tractării diferențiale a titrelor statului față de cele austriace. Din cauza aceasta în timpul mai nou s'au început pertractări pentru liberarea hârtiilor de stat ungare de impozitul austriac pe rente. În acest scop, respective pentru a da o compensațiune în locul impozitului rentelor, Ungaria a pus în vedere sistarea impozitului de transport. Se pare însă, că Austria nu e mulțumită cu această compensațiune și vrea să susțină și mai departe impozitul rentelor, care-i aduce bun venit.

AGRICULTURA.

Situațiunea agricolă.

În *Ungaria*. Pe baza rapoartelor sosite dela referenții agricoli din țară ministrul nostru de agricultură a făcut la 31 Martie a. c. următorul raport:

De ani n'a domnit timp atât de caprițios aproape în întreagă luna Martie și cu deosebire pe la mijlocul ei (în părțile de miază-zi și în cele ardeleni) și către sfârșitul lunei în partea vestică a țării. Din cauza timpului schimbăcios: a ninsorii, furtunilor și frigului, lucrările economice începute încă în decursul lunei Februarie au trebuit întrerupte. Umiditatea extremă a pământului, ploaia și zăpada au umflat pârăile și râurile și pericolul exundării a amenințat cele mai multe regiuni ale țării. În urma precipitațiunilor extreme și a apei din sol semănăturile și livețile pe alocurea stau sub apă. Lucrările agricole s'au efectuat numai sporadic, și cu toate-că agricultorii au stăruit cu tot adinsul a usa de țilele mai favo-

rabile, totuși sunt rare localitățile și îndeosebi sunt puține comitatele, în cari s'ar fi făcut 50—60% a semănăturilor de primăvară.

Pe la sfârșitul lunii Martie cu deosebire în comitatele vestice multa ninsoare și frigul de 3—4 ° C. au împedecat lucrările agricole pe mai multe zile. Din această cauză, cu toate-că în cele mai multe regiuni ale țării timpul s'a îmbunătățit, zilele sunt mai blânde și mai radioase, totuși abia decurge undeva aratul și semănatul. Această împregiurare a cauzat îngrijare agricultorilor nu numai pentru-că se tem de o eventuală imbulzală a lucrărilor, ci și pentru-că timpul semănării cucuruzului și a napilor încă a sosit.

Iarna din Martie n'a fost favorabilă nici lucrărilor pregătitoare, din grădini și din vii, și peste tot al solului. Afară de aceea, în unele locuri se plâng, că în urma gerului mugurii de roadă a pomilor văratici au degenerat; în alte locuri și mai cu samă în dreapta Dunării, dar și în alte regiuni ale țării se plâng, că sunt cu mult mai puține vițe de vie folosibile decât în anul trecut.

Umblarea timpului în Martie n'a fost pretotindenea favorabilă nici semănăturilor de toamnă. Cu deosebire au suferit semănăturile de secară și de rapiță; din contră grâul — cu excepțiunea unor singuratiche regiuni unde și în Februarie a fost slăbuț — mai peste tot este indestulitor.

Dintre semănăturile de toamnă: grâul se poate caracteriza în general mijlociu, însă secara și rapița — cu deosebire ceasta din urmă — a suferit stricăciuni însemnate.

Semănăturile timpurii de primăvară pe alocurea au resărit și sunt destul de frumoase, dar în multe locuri gerul le-a nimic în timpul încolțirii, și astfel trebuie suplinite cu semență din nou.

Peste tot este mare lipsă de timp foarte bun, ca lucrările să se poată face în condițiuni favorabile, și cu deosebire pentruca semența se poată resări și se înceapă a se desvolta între împregiurări favorabile.

În privința nutrețului încă se presentă greutatea din cauza iernii îndelungate; încât adevărat în multe locuri nutrețul a fost consumat și în lipsa pășunii mulți agricultori sunt siliți să suplinească cu grăunțe lipsa nutrețului de fân.

În *streinătate* a umblat timpul întocmai ca la noi. În *Francia* grânele de toamnă au suferit cea mai mare stricăciune. Pagubele cauzate de îngheț s-au evaluat la 24 1/2 milioane hl. În *Statele-Unite* și în *Rusia* prospectele sunt ceva mai favorabile. În *România* și *Germania* semănăturile stau bine.

*

Prelegeri economice în comitatul Hunedoara. Comitetul „Reuniunii economice în Orăștie” a continuat și în luna Martie cu prelegerile economice, anume: Duminecă în 4 Martie st. n. a ținut prelegeri în comuna Șibot. D-l *Dr. I. Mihu* explică rostul înființării Reuniunii economice dela Orăștie, și cât bine se poate ajunge cu ajutorul ei. D-l *I. Mihaiu* a vorbit despre plantele de nutreț, îndeosebi despre cultivarea trifoiului și

lucernei. D-l *D. David* a ținut prelegere din vierit și a stăruit mai mult asupra îmbunătățirii viei prin altoit, și asupra stropirii ei cu soluțiune de peatră vânăță și var stins. Dela Șibot tot în aceeași comitetul a mers în comuna *Balomir*, unde prelegerile economice se ținuseră în Februarie și unde a pus temeiul însoțirii de credit, despre care vorbim la alt loc.

În 18 Martie st. n. comitetul numitei reuniuni a ținut prelegeri economice în comuna *Vinerea*. Au vorbit domnii: Dr. Mihai, I. Mihaiu și D. David asupra subiectelor tractate și în Șibot; apoi d-l *I. Moța* despre însemnătatea tovărășiilor și însoțirilor.

Duminecă în 25 Martie comitetul din vorbă a ținut prelegeri în comuna *Balșa*, unde d-l I. Mihaiu a arătat scopurile reuniunilor economice; apoi a vorbit despre îngrijirea fânațelor și cultura plantelor de nutreț. D-l Moța a vorbit despre însemnătatea însoțirilor de tot felul.

*

~~*Prelegeri economice în Săliște*~~ În decursul unei luni Martie, și anume în 4 și 11 a acestei luni d-l R. Simu, învățător în pensiune, a ținut prelegeri din stupărit. În introducere constată, că comuna Săliște, care a făcut progrese frumoase pe toate terenurile, și este un punct de valoare românească, ar fi de dorit, să ajungă pildă vrednică de urmat și în privința economiei raționale cu toate ramurile ei. Vorbesc pe larg despre folosul stupăritului: folosul moral-spiritual și cel material; apoi dovedește că cu stupăritul se poate ocupa aproape ori și cine: bogat și sărac, bătrân și tânăr, bărbat și femeie, cărturar, măestru, neguțtor și plugar, și că deosebi pentru Săliște și împrejurime acest ram de economie este doară mai potrivit ca ori unde. A vorbit apoi despre albine și viața lor, despre coșnițe și stupină. În prelegerea a doua a făcut o recapitulare a prelegerii prime, și a continuat a tracta despre coșnițe din toate punctele de vedere: în privința materialului din care sunt făcute, a formei și a ieftinătății; apoi despre coșnițele mobile, imobile și mixte. Mai departe despre faguri naturali și artificiali, despre recușitele de stupărit, despre morburile și inimiciile albinelor și despre lucrările de primăvară în stupină. Pentru răspândirea stupăritului recomandă facerea unei stupini de experimentare în grădina școlii. Prelegerile au devenit mai bine pricepute prin împregiurarea, că tot ce s'a putut arăta s'a și arătat în natură. Anume: coșnița mobilă cu toate părțile sale, rame și faguri de tot felul. Apoi mașina pentru facerea fagurilor măestriți și cea de extras mierea (ceste 2 din urmă ale școlii din Orlat), mașina de încheiat rame, coșnița imobilă și cea mixtă, în fine mai multe recușite de stupărit. La amândouă prelegerile aceste, deplin succese, au luat parte inteligența și mult popor din Săliște, cum și reprezentanți din comunele vecine: Galeș, Tilișca, Săcel, Orlat ș. a.

*

~~*Prelegeri economice în comitatul Albei de jos*~~ În 11 Martie a. e. o comisie a membrilor ~~Reunirii economice din Aiud~~ a ținut prelegeri economice în comuna *Cenade* (lângă Blaj). La aceste prelegeri a alergat mulțime de locuitori din Cenade și comunele vecine aproape toți români.

Dar fiind-că prelegerile s'au ținut în l. maghiară, ascultătorii n'au tras nici un folos din ele. Nu încapă discușiune că, pentru a fi înțelese și ducătoare la scop, prelegerile trebuie ținute în limba ascultătorilor, și încă în limba poporală, pricepută de țeran.

Reuniunea economică din acest comitat va arangia o expozițiune de vite, care se va deschide la 4 Maiu a. c.

*

Prelegeri din pomărit în comitatul Făgărașului, va ține d-l *Nicolau Albani*, învățător în Sâmbăta de jos, referent al Reuniunii economice comitatense din acel comitat, anume:

1. In comuna *Viștea de sus* la 7 Aprilie st. n. 2. In *Dejani* la 10 Aprilie. 3. In *Veneția de jos* la 12 Aprilie, și 4. In *Poiana-Mărului* la 13 Aprilie. Programul este: a) incolțirea simburilor de poame și semănarea; b) altoiri în mână; c) pere de iarnă mai recomandabile; d) despre merele geogenesei și gârbovene; e) prăsierea rațională a nucilor, agrșiilor și strugureilor (rozinchinilor); f) înființarea de pometuri; g) pachetarea pentru transport a poamelor; h) facerea vinului de poame și conservarea lui.

Celor prezenți li se va împărți gratuit câte o jumătate litru semănță de frăgari pentru prăsierea frăgarilor pe întreg teritoriul comitatului. Domnii învățători și manipulanți ai școalelor de pomi primesc diurne 2 cor. și pausal de călătorie.

*

Prelegeri economice în Grebenaț (comitatul Timiș). Un ciclu de 10 prelegeri economice s'a ținut în decursul acestei ierni în numita comună din partea d-lui *Nicolau Șofariu*, învățător în Mramorac. A vorbit despre filoxeră și stirpirea ei, despre pregătirea pământului în scopul cultivării viței de vie indigene și americane, despre cultura pomilor, etc. Instructivele prelegeri de sigur vor avea influință binefăcătoare pentru înaintarea poporului din Grebenaț.

*

Curs de pomărit și stupărit în Cugir. D-l învățător diriginte Ioan Muntean din Cugir lângă Orăștie va deschide din 15 Iulie până în 15 August a. c. un curs de pomărit și stupărit, indeosebi pe sama învățătorilor. Consistoriile din Blaj și Lugoj vor recerca pe învățătorii din eparchiile densilor să iee parte barem câte doi din fie-care protopopiat. Fără indoială asemenea cursuri sunt neapărat trebuincioase, și atât cei-ce le deschid, cât și cei ce vor contribui ca învățătorii se poată participa la ele în număr cât mai mare, vor face un serviciu foarte prețios chestiunii de progres a poporului nostru.

*

„Transsylvania”, însoțire pentru evaluarea și prelucrarea după sistemul fabricelor a poamelor și legumelor în Deva. Mai mulți bărbați marcanti din comitatul Hunedoarei, în frunte cu comitele suprem din Deva conte *Nicolau Bethlen*, au lansat cu data de 18 Martie 1900 un apel publicat și românesce pentru înființarea unei însoțiri sub firma de sus, cu capital social de Cor. 200,000.—, împărțit în 4000 bilete de parti-

cipare à Cor. 50.—. Scopul acestei însoțiri va fi conform apelului: „a evalua sau fructifica poamele de prima calitate, ca produse rudimentare, iar celelalte poame și soiurile de legume prelucrându-le cu pricepere și după specialități — eventual a organiza expozițiuni și din venitele acestora a împărți la timp și ocaziune premii mai mici sau mai mari la producători“. În special se au în vedere produsele comitatelor Alba inferioară, Bistrița, Brașov, Hunedoara, Târnave, Murăș-Turda, Turda-Arieș, Odorheiu, Arad și Caraș-Severin. Însoțirea se intenționează a se înființa „ca întreprindere de fabrică, întocmită conform recerințelor tehnice moderne“. Terminele de plătire a ratelor sunt: Cor. 20.— la 1 Maiu 1900, Cor. 20.— la 15 Iunie 1900 și Cor. 10.— la 1 August 1900. Participanții sunt răspunzători numai până la numărul biletelor de participare. Subscripțiunea se încheie la 14 April a. c.

În comitetul executiv se află și un român, d-l Dr. Ioan Mișu, directorul „Ardeleni“ și president al reuniunii române de agricultură din Orăștie.

*
o

INDUSTRIE.

Încurajarea industriei în Ungaria și Austria.

Ministrul reg. ung. de comerț, Hegedüs, în vorbirea sa din casa deputaților asupra bugetului resortului său a expus de o parte rezultatele activității sale de până acum, precum și un program pentru viitor cu privire la politica industrială a Ungariei, care țintesc a asigura independența industrială a țării cu deosebire față de Austria. Din vorbirea ministrului Hegedüs relevăm următoarele:

În timpul de o jumătate de an, de când dînsul e ministru, în Ungaria parte s'au zidit, parte sunt în stadiul de zidire 24 fabrici cu capital de 29 milioane coroane. Aceste fabrici vor ocupa circa 8000 lucrători. În acest număr singură industria textilă e reprezentată prin 8 fabrici noi și două fabrici lărgite. Ministrul stă în tratative cu 31 fabricanți, pe cari vrea să-i indemne să se stabilească în Ungaria. Aceste tratative sunt aproape terminate și în doi-trei ani se vor zidi în Ungaria alte fabrici mari noi. În special ministrul s'a năzduit să atragă astfel de fabricanți, cari să poată susține concurența, cu toate greutățile inevitabile ale începutului.

Ministrul a dat să înțeleagă în deosebi fabricanților austriaci, că dacă ei vor să-și susțină piața în Ungaria, să vină și să-și facă fabricile aici în țară, căci altcum Ungaria de sigur va face ea asemenea fabrici și ei își vor pierde clientela.

Cu privire la industria mică, ministrul voiesce să lătească cunoștințele speciale, ca să nobiliteze gustul; se va căuta să se capete produse brute ieftine, și în fine vrea să câștige industriei mici credit ieftin. Se pregătesc zidirea în Budapesta de două localuri centrale, în cari industrișii mici să poată afla localități de atelier și puteri de motor pe lângă

chirie maximală anuală de 180—200 fl. Acest sistem are de cuget ministrul să-l introducă și în provincie.

În fața acestora Austria încă află cu cale a lua măsuri pentru protejarea industriei sale. Ministrul austriac de comerț a pregătit un proiect de lege despre promovarea industriei.

Favorurile acordate prin proiectul de lege amintit, sunt:

a) Scutire de timbre și taxe nemijlocite pentru documente despre înființarea de societăți, în cazul înființării unei societăți pe acții pentru acțiunile primei emisiuni și ale celei de a doua dacă se face în timp de 6 ani dela înființarea societății; pentru cupoanele acțiunilor scutirea de timbru și taxe are valoare pe timp de 12 ani dela înființarea societății; în fine sunt scutite de timbre și taxe cumperările de loc pentru scopul fabricii, până la deschiderea acesteia;

b) Scutire de impozitul de venit pe timp de 12 ani dela începerea lucrării.

c) Pentru același timp scutire de impozitul de casă pentru acele edificii netnchiriate, cari servesc de-a dreptul pentru lucrările industriale.

În acest proiect de lege nu e nimic nou; asemenea lege există deja pentru Triest și rezultatele ce le-a avut acolo au îndemnat pe ministru a lărgi favorul legii preste toate țările reprezentate în senatul imperial.

*

Împletirea de corfe. „Foaia Diecesană“ din Caransebeș ne vestește, că „Reuniunea agricolă a comitatului Caraș-Severin“ a numit un măiestru iscusit, care în decurs de o lună va instrui pe economii din Caransebeș și comunele vecine în împletitul corfelor, acest ram însemnat de industrie, cu deosebire în ținuturile, unde negoțul cu poame formează unul din principalele izvoare de câștig, cum s. e. este în câteva părți ale numitului comitat.

COMUNICAȚIUNE.

Colecturi postale. În curând va fi pusă în lucrare ordinațiunea ministrului de comerț ung., în înțelesul căreia în orașele mai mari ale țerei au să se înființeze așa numite colecturi postale: oameni privați vor fi imputerniciți din partea erariului să primiască spre espedare epistole și pachete; epistole cu bani și asemnațiuni postale însă nu vor pute primii. Astfel de colecturi vor fi la trafice, la comercianți cu prăvălia spre stradă, etc.; în strade cu circulație mai mare vor fi și câte două-trei colecturi de acestea. De acolo, la anumite ore din zi, scrisorile și pachetele vor fi luate în cabriola postală și duse direct la gară. Deasupra fie-cărei localități, unde se află instalate asemenea colecturi, se va afișa o firmă cu emblema statului și cu inscripția „M. Kir. Posta gyüjtöhelye ajánlott leveleknek és csomagoknak“.

Această inovație în serviciul postal face publicului mari înlesniri mai ales în orașe cu teritor estins, unde nu fiecăruia i-se află la îndemână oficiul postal.

*

Acelerarea trenurilor de persoane. Viteza trenurilor de persoane ale statului și ale celor vicinale aflătoare în administrarea statului, se va modifica în curând pe următoarele linii: dela 30 la 35 klm. pe oră la relațiunea Boba—Ukk de pe linia Kiszczel—Csáktornya, pe linia Ukk—Tapolcza, pe linia Oradea-mare—Vașcău—Bărești, și la relațiunea Margita—Șimleul Silvaniei de pe linia Székelyhid—Margita; dela 30 la 40 klm. pe oră pe liniile Kaposvár—Fonyod—Füredötelep, Oradea—mare—Érmihályfalva, și Suboțița—Baja; dela 40 la 50 klm. pe oră pe linia Sighetul—Marmăției—Körösmező; dela 50 la 70 klm. pe oră pe relațiunea Bánréve—Füleek și pe linia India—Vicovița; dela 70 la 80 klm. pe linia Oradea-mare—Cluj, și la 80, respective 90 klm. pe linia Salgótarján—Rutca, respective Buda-pesta—Salgótarján.

*

Femei în serviciul statului. La oficiile de postă și telegraf ale statului la finea anului 1898 erau aplicate: 237 manipulante, 443 manipulante diurniste, 1989 magistre de postă, 60 oficiale, 522 espeditoare, 925 ajutoare, 330 trimise, de tot 4506. Progresul în aplicarea femeilor la aceste oficii, în cei 17 ani din urmă e următorul: în 1882 erau aplicați 8719 bărbați și 874 femei, numărul proporțional al femeilor 9·2%; în 1898 erau aplicați 14,691 bărbați și 4063 femei (fără diurniste), % femeilor 20·8. Numărul bărbaților a crescut deci în 17 ani cu 68·6%, iar' al femeilor cu 366·6%.

La telefon sunt aplicate 207 femei, iar' bărbați, la olaltă cu monerii, 81. La căile ferate ale statului la finea anului 1898 erau aplicate 316 femei, dintre cari 242 făceau serviciu de gară. Statul ungar la finea anului 1898 avea aplicate 5029 femei. Învătătoarese la școale elementare, la finea anului 1897 erau 4615, față cu 22,535 învățatori 17%, pre când în 1869 erau 686 învățătoarese față cu 17,106 învățatori (3·95%). La școalele civile 1182 bărbați și 740 femei, la școale superioare de fete 175 bărbați și 240 femei.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, în 5 Aprilie 1900.

Comparând tendința burselor străine cu cea a bursei din Viena, vom constata un contrast destul de remarcabil. La Berlin toate valorile circulează în deplin hausse. Admoniarea apărută în „Deutsche Zeitung“ la adresa cercurilor industriale germane, n'a avut nici cea mai mică înrurire asupra bursei berlineze. Resultatele satisfăcătoare ale societății Harpner Bergban au avut un efect mai hotăritor, decât prospectele pesimiste ale foarei oficiale. Ameliorarea țirgului monetar în Londra și hausse-ul valorilor de căi ferate americane încă au contribuit, ca tensiunea bursei din Berlin să devină din ce în ce mai fermă. Debitul în valori montane și cu deosebire ale minelor de cărbuni a fost în septemăna expirată de tot mare. Chiar și împrumuturile de 3% și 3½%, — cari de multă vreme au fost neglese —, au notat cursuri mai bune. Londra și Parisul se află

în aceeași situațiune, ba este de remarcă chiar, că Piața Parisului s'a interesat de astă dată și de valorile germăne.

Din contră însă la bursa din Viena stagnațiunea operațiunilor este îngrijitoare. Au fost zile când abea s'a încheiat câte o învoială două, și tocmai în valori de acelea, cari de regulă notau o circulațiune animată. Chiar și în culise s'au redus transacțiunile la un minim. Între atari împrejurări prea natural că ni-se impune scrutarea motivelor, ce au produs aceasta stagnare. — Bursa crede, că motivul este a se atribui notării procentuale, care a instrăinat total publicul de afacerile de bursă. Să poate că acest moment încă să fi contribuit în câtva la reducerea operațiunilor de bursă, dar principalul motiv, după-cum adese ori am amintit, — este a se căuta în situațiunea neclară a politicii interne, care impune speculațiunii o rezervă mare, neaflând ea cu cale a intra în angajamente mai mari, și asta determină și dispozițiunea rezervată a publicului. Ca un moment în felul său fericit trebuie însă să amintim, că realizări încă nu se fac în măsură mare. Din acest motiv, — în butul lipsei de afaceri, — putem susține, că tendința bursei vieneze este ferma, concludând din puținele transacțiuni efectuate în decursul săptămânii expirate. Se speră chiar, că îndată ce-i va succede ministrului president austriac de a injghieba un parlament capabil de acțiune, afacerile de bursă încă își vor relua animațiunea dorită; — publicul va rupe cu rezerva de până aci. În speranța aceasta ne întăresce și împrejurarea, că starea economică a țării noastre nu e de loc neprielnică.

Încât privește circulațiunea singuraticelor soiuri de efecte în decursul periodului expirat avem de raportat următoarele:

Acțiunile băncilor au ramas staționare în curs, cu toate-că încheierile din anul expirat au fost satisfăcătoare, iar prospectele pentru anul curent bune. Numai acțiunile Bodencredit au notat o circulațiune mai viaie, dar de o durată trecătoare.

Valorile de transport sunt în completă stagnare. Atât valorile internaționale, cât și cele locale au fost cu totul neglese. Causa se atribue cu deosebire intreruperii de comunicațiune în urma omătului mare.

Valorile montane au fost slab căutate, numai unele acțiuni montane de cărbuni s'au recules încâtva.

Fondurile în urma scadințelor din Aprilie au fost ceva mai bine căutate. Rentele și prioritățile garantate ș-au menținut cursul; deasemenea și rentele ungare, precum și scrisurile fonciare în urma apropiatei ridicări a impositului de rentă.

Tirgul de losuri a fost ferm.

⊙

*

Reducerea etalonului de interese la depuneri. Representanții institutelor financiale mai mari din Budapesta, într'o conferință ținută în luna trecută au hotărît reducerea etalonului de interese după depuneri dela 4½ iarăși la 4%, având să solvească inșeși institutele contribuția de 10% așa ca mai nainte de urcarea etalonului.

COMERCIU.

Societățile noastre comerciale. Adunări generale au convocat dintre aceste societăți: „*Consumul*” societate comercială în Blaj pe 17 Martie a. c. n., apoi „*Verendineana*” societate comercială pe acțiuni în Verendin pe 26 Martie a. c. n. Precum aflăm în comuna *Armeniș* din Banat este pe cale a se înființa o societate comercială cu capital social de Cor. 8000 împărțit în 400 de acțiuni.

CRONICĂ.

Bănci nouă. Mai mulți fruntași: preoți, învățători și proprietari din Porumbacul inferior și giur au lansat un prospect pentru înființarea unei bănci, sub firma „*Porumbăceana*”, *cassă de economii societate pe acțiuni în Porumbacul-inferior*, cu capital social de Cor. 20,000 — împărțit în 200 acțiuni nominative à Cor. 100 —. Termenul pentru subscrierea acțiunilor este fixat până la 31 Maiu a. c., având a se solvi la subscriere 10% a valorii nominale, plus două coroane spese de fondare; 20% se plătesc după adunarea generală constituantă, iar restul în 7 rate până la 1 Ianuarie 1904. Cu încassarea sumelor subscribe a fost încredințat d-l *Dimitrie Bulicrea*, învățător în Porumbacul-inferior.

Asemenea aflăm că s'a proiectat înființarea unei bănci românesci în comuna *Dognecea* din Bănat cu capital social de Cor. 100,000. ♂

*

O nouă bancă românească. Mai mulți fruntași din „*Chior*”, în frunte cu avocatul *Nicolau Nilvan*, preoții *Ioan Sêrbu*, *Ioan Coza*, *Ioan Bohățel*, *Ioan Petrișor*, *Isidor Hangea*, și în conțelegere cu fruntașii Românilor din părțile Sêlagiului, au hotărât înființarea unui institut de credit și economii în *Somcuta-mare*, cu capital fundațional de 100,000 coroane. Sunt deja tipărite prospectele, iar' adunarea constituantă e fixată pe 16 Aprile în *Șomcuta-mare*. Noua bancă românească va purta numele „*Chiorana*”.

*

Banca austro-ungară. Banca austro-ungară a intrat cu anul acesta într'un nou period nu numai în ceea ce privește prolongirea privilegiului seu, înmulțirea capitalului și modificarea statutelor sale, ci și cu privire la conducerea sub care a ajuns. Se scie că demisionând fostul guvernor *Kautz*, urmaș al lui a ajuns *Leon cav. de Bilinski*, fost profesor universitar, apoi deputat în senatul imperial, president al căilor ferate ale statului și în urmă ministru de finanțe austriac. În funcțiunile avute totdeauna s'a arătat om cu vederi largi, independent, silindu-se totdeauna a părăsi căile bătute de alții și a afla altele nouă. La compunerea nouelor statute ale băncii austro-ungare a luat parte activă, fără a sci doară

atunci, că însuș va fi chemat a le pune în practică. Și ceea ce nici un guvernor anterior nu a făcut, Bilinski a făcut-o cu ocasiunea ocupării noului seu post, anume a ținut o *vorbire-program*, care a provocat oarecare senzație și dovedesce energie și voință tare. Dăm în cele următoare un extras al acelei vorbiri, omițând lucrurile mai secundare și relevând ceea-ce ni se pare mai esențial:

Nouele statute, de sigur în vederea de a stabili responsabilitatea personală și a întări elementul de stat în administrația băncii, dau guvernorului nelimitat drept de veto; speră însă, că acest drept îl va folosi numai în cazuri de controverse strict principiale. Guvernorul e aderent sincer al parității ambelor state, și când va veni în poziția de a dirima cu votul seu, va avea în vedere singur numai promovarea binelui public. Accentuează caracterul de stat al băncii și-și exprimă speranța față de reprezentanții ambelor guverne, că numai foarte rar statul va usa de veto. Spune că e decis a exercita — în sensul nouelor statute — cel mai strict control față de organele băncii. Făcând alușiune la nouele statute arată, că chemarea principală a băncii nu este — cum în general se crede fals — acordarea unui credit larg, ci *regularea circulațiunii banilor*. Regularea etalonului, ce stă în legătură cu emisiunea de note, s'ar păre puțin complicată, dar colisiunea dintre scumpirea capitalului și acțiunea valutei tocmai în curgere, e atât de mare, că va forma unul din principalele preocupățiuni ale sale. O ușurare a regulării etalonului se va pute face după concentrarea la bancă a aurului și altor tesaure din partea ambelor state, de aceea e de o capitală importanță economică și financiară *substituirea funcțiunii casselor statului prin aceea a casselor băncii*, ce se va pune în practică. Se va continua politica înțeleaptă de până acum cu privire la aur și devise, ușurând importul și reducând exportul aurului și dădând cel puțin statul marilor comercianți la folosirea aurului, iar publicul mare trebuie crescut pentru folosirea monetelor de aur prin dezvoltarea și încetățenirea afacerilor de giro și cont-curent în economia de casă. Prin aceasta — presupunând o lege rațională de cheque — banca voiesce să se apropie măcar de stările, pe cari le-a creat deja banca imperială germană. Speră că în curând va veni pe tapet chestia plăților în numerar, iar banca va urma în această chestie legilor și datorințelor sale; condamnă atât teama pesimistă de plățile în numerar, cât și optimismul, care de dragul frumosului aur ar compromite idea plăților în numerar și cu aceasta însuș monarchia. În această privință banca își va da părerea în conformitate cu stările economice din țeară și străinătate. La tot cazul banca va avea să îngrijască de deplina bonitate a notelor sale. De aceea la acordarea creditelor trebuie ținut cont de capacitatea de credit a petentului și de bonitatea notelor băncii. Cameraderiile în colegiile de censori, protecțiunile la acordarea creditelor le condamnă. Consiliul general va trebui — în sensul statutelor — să se ocupe cu modalitățile acordării de credite agricole.

„*Banca Națională a României*“ și-a ținut adunarea generală ordinară la 20 Februarie a. c. în Bucuresci în sala de jos a băncii sub presiul guvernatorului d-l *M. C. Șutzu*, asistat de d-l *E. Statescu*, președintele consiliului de censored, de d-nii directori Eug. Carada, Anton Carp, Teodor Nica, D. Nenișescu, I. G. Bibicescu și d-nii censored C. Nacu, Al. Vericeanu, Enric Catargiu, I. Procopie Demetrescu și B. Arvenesso. După cetirea apelului nominal al acționarilor prezenți la adunarea generală, d-nii *Dimitrie Sturdza* și *Al. Protopopescu* au fost invitați a asista biroul, după care d-l guvernator *Șutzu* a dat cetire raportului consiliului de administrațiune cătră adunarea generală, iar d-l censor B. Arvenesso, raportului consiliului de censored. Primindu-se ambele raporturi fără nici o observare, s'a trecut imediat la ordinea de ți. S'a aprobat bilanțul anului 1899, s'a dat descărcare consiliului de administrațiune pentru gestiunea sa și s'a aprobat distribuirea beneficiilor realisate conform bilanțului. Urmând la ordinea țile alegerea unui director și a unui censor, au fost realesi cu câte 1,528 voturi, date de 155 acționari, d-l *I. G. Bibescu*, director și d-l *I. P. Dumitrescu*, censor.

Din raportul consiliului de administrațiune cătră adunarea generală, rezultă, că cu 31 Decembre 1899 cele 24,000 buc. acțiuni ale băncii erau distribuite în modul următor: 12,582 acțiuni nominative și 11,418 acțiuni la purtător. *Fondurile publice* reprezentau suma de Lei 13,823,500— față de Lei 13,207,000— la 31 Decembre 1898, *fondul de rezervă* a crescut în cursul anului expirat cu Lei 1,210,509 la suma de Lei 12,631,569-19. Mișcarea totală a *efectelor scomptate* în 1899 a fost de Lei 211,500,000— în sumă rotundă, față de 216,000,000— în anul precedent; situațiunea efectelor cu 31 Decembre 1899 a rămas de Lei 35,741,914—, față de Lei 43,630,237— în 1898, deci o decrescere de Lei 7,883,323—; la scompt beneficiile dau suma de Lei 2,577,522-37. Taxa scomptului (etalonul de interese) a variat cum urmează: dela 1 Ianuarie — 24 Iunie 5%, dela 25 Iunie — 30 Iunie 6%, dela 1 Iulie — 30 Septembrie 7%, dela 1 Octobree — 10 Decembre 8% și dela 11 Decembre — 31 Decembre 9%. În anul expirat „*Banca Națională*“ a avut efecte în suferință în valoare de Lei 130,846-96, dintre cari cea mai mare parte cu speranțe de a se puté încassa în anul curent.

Împrumuturi pe efecte publice s'au acordat în sumă de Lei 76,750,700— cu Lei 15,000,000 mai multe decât în 1898; starea cu finea anului a rămas Lei 29,476,700—. *Depozite libere* de efecte publice și bonuri de tesaur emise de stat cu ocașiunea ultimului împrumut s'au făcut în valoare de Lei 182,013,708— din cari s'au retras Lei 180,540,163— rămânând cu finea anului în valoare de Lei 76,172,242—. Valoarea totală a *imobilelor* băncii represintă suma de Lei 5,099,309-63, iar a *mobilarului* și *uneltelor de imprimerie* Lei 480,522—. *Mișcarea cassei* a fost în 1899 mai mică decât în 1898 și anume intratele au făcut Lei 560,476,501— iar eșitele Lei 566,717,201, rămânând saldul de Lei 96,318,417—. *Circulațiunea biletelor* au făcut în 1899 în termin mediu Lei 141,303,829— cu Lei 19,967,362 mai puțin decât în 1898. *Fondul de pensiune și de ajutoare* al funcționa-

rilor a crescut cu Lei 124,169.— la suma de Lei 675,482.— și este plasat în efecte publice în valoare nominală de Lei 732,600.— Pensiuini și ajutoare s'au servit Lei, 7,822.— *Beneficiile brute* ale anului 1899 dau, inclusive suma de Lei 812·96 repurtată din 1898, suma de Lei 6,046,833.— *cheltuețele* suma de Lei 1,567,046.— rămânând la *beneficiu net* Lei 4,480,600.— care se împarte, conform statutelor, cum urmează: 6% prim dividend Lei 720,000.—, fondului de rezervă Lei 752,120·02, ministerului de finanțe Lei 601,696·01, consiliului de administrațiune și consiliului de censori Lei 210,593·60, fondului de pensiuini și de ajutoare Lei 30,084·80, 72% al doilea dividend Lei 2,164,800.—, de repurtat în anul viitor Lei 1,305.68.

În consecuență dividendă anului 1899 s'a fixat cu Lei 120·20 de acțiune (ă Lei 500.—) față de Lei 112.— din 1898. *

Însoțiri de credit în Balomir și Balșa. La indemnul și cu ajutorul „Reuniunii economice din Orăștie” s'a alcătuit Duminecă la 4 Martie c. st. n. în comuna Balomir, lângă Orăștie, o însoțire de credit sistem Raiffeisen, la care s'au înscris deja peste 60 membri. În însoțire vor fi primiți și membri din comunele vecine: Cârna, Acmariu, Tărtăria și Cioara. Statutele au fost primite și votate după modelul celor de cari se servesc „Reuniunea agricolă din comitatul Sibiului”, la al cărei îndemnu și conlucrare s'au întemeiat mai multe astfel de însoțiri. În 25 Martie cu ocaziunea prelegerilor economice ținute de comitetul „Reuniunii economice din Orăștie” s'a înființat a doua însoțire de credit în comuna Balșa, alegându-se membri direcțiunii și comitetului de supraveghiere. *

Asociațiunea regnicolară de credit. („Országos központi hitel-szövetkezet”), înființată pe basa art. de lege 28 din 1898, și-a ținut la 18 Martie prima adunare generală, premergând acesteia, în 17 Martie, congresul reuniunii regnicolare. Din primul bilanț al acestei reuniuni estra-gem următoarele: la finea anului de gestiune 1899 numărul membrilor fundatori era 438, al quotelor de fundare 3158, reprezentând o valoare de 3.158,000 coroane; numărul membrilor ordinari era 659, al quotelor subscrise 2160, reprezentând o valoare de 432 000 coroane. Din acest capital de fundare de 3.590,000 coroane 550.498 cor. nu sunt plătite încă. Institutul a dat împrumuturi cambiale 4 366,410 cor., pe obligațiuni și conturi curente 3.099,883 coroane, anticipațiuni 71.343 coroane. Câștigul a fost 50.975 coroane. *

Producțiunea de bumbac a acestui an a întrecut cu mult pe cea din anul precedent. În săptămânile din urmă au sosit 154,000 baloturi față de 104,000 baloturi din anul trecut. Prețurile bumbacului se urcă, și cu această urcare cultura lui se va mări, fiindcă este dată posibilitatea, ca cultivatorii să întrebuițeze mai mulți bani pentru îmbunătățirea culturii peste tot și a îngrășemintelor indeosebi.

Știm însă, că humbacul se aduce de preste mări și țări, și că el ocupă tot mai mult teren în economia caselor noastre, înlocuind cu rapiditate uimitoare producțiunea indigenă de cânepă și in. Iar această înlocuire ne costează milioane. Intrebăm deci: n'a sosit oare timpul să aflăm chipuri și feluri eficace în scopul de a sprigini cultura cânepii și inului, și prin aceasta a favorisa ridicarea economiei noastre naționale?

*

Cultura mătăsei în Bănat. Din raportul comisariului ministerial Paul Bezeredy despre rezultatul culturii mătăsei în 1899 în părțile sudice ale țerei, extragem următoarele date: În anul 1899 s'au ocupat cu cultura mătăsei: în comitatul Timiș 9729 familii, în Torontal 15,117 și în Caraș-Severin 4067. Câștigul producenților a fost: în comitatul Timiș 213,488 cor., în Torontal 458,510 cor., iar în Caraș-Severin 113,136 cor. În raport cu anul 1898 câștigul arată un plus de 100,000 coroane. În curs de douăzeci ani, de când s'a introdus cultura mătăsii, resp. a vermilor de mătăasă, din valorisarea mătăsii comitatul Timiș a realizat un câștig de 3.434,398 cor., comit. Torontal 3.418,276 cor., iar com. Caraș-Severin 1.445,166 cor. În privința câștigului realizat prin acest ram de economie comitatul Timiș ocupă locul al doilea, urmând imediat după comit. Bács-Bodrog, care în acest restimp a realizat un câștig de 9.351,338 coroane.

BCU CLUJ **LITERATURĂ** Library Cluj

Publicațiunile oficiului central de statistică. În seria pe 1900 a publicațiunilor oficiului central de statistică vor apărea în anul acesta următoarele publicațiuni: 1. Anuarul statistic ungar pe 1900; 2. Cursul pe 1900 al publicațiunilor statistice lunare („Statistikai Havi Közlemények“), 3. Trei tomuri continuate din publicațiunile statistice ungare. (Magyar Statistikai Közlemények), 4. Almanachul localităților din țerile coroanei Sfântului Stefan (Helységnevtár), 5. Tomul IX. din cartea de adrese („Magyarország Tiszti Czim-és Névtára), 6. Anuarul fiuman. Abonamentul pentru toate acestea, la olaltă în estensiune de 600—700 coale de tipar) e 26 coroane. Se poate însă prenumera și la singurate publicatiuni din acest complex. Anume, la „Magyar Statistikai Évkönyv“ și la cele trei tomuri (26, 27, 28,) din „Magyar Statistikai Közlemények“ cu 10 coroane; la cursul pe întreg anul din „Statistikai Havi Közlemények“ cu 8 coroane; la „Magyar Tiszti Czim- és Névtár“, cu 10 coroane; la „Helységnevtár“ cu 7 coroane; și la toate publicațiunile afară de „Helységnevtár“, cu 20 coroane. Prețul în librării al acestor publicațiuni va fi de două-trei-ori mai mare.

Trageri la sorti.

Losuri de stat din anul 1854. La 2 Aprilie 1900 s'au tras următoarele serii: 17 68 117 149 204 286 319 317 378 415 417 428 440 528 546 561 595 702 826 883 974 1062 1100 1168 1197 1225 1344 1356 1360 1408 1426 1465 1556 1591 1723 1787 1808 1812 1814 1877 1847 1864 1890 1946 1955 1966 2050 2064 2304 2394 2539 2666 2667 2668 2744 2753 2830 2902 2923 2937 2949 2993 3033 3190 3192 3230 3334 3532 3569 3645 3904 3916 3941.

Dintre acestea cu câştiguri mai mari s'au tras următoarele două losuri și anume: Seria 378 Nr. 34 cu cor. **210,000**, iar Seria 3192 Nr. 15 cu cor. **21,000**. Toate celelalte numere cuprinse în seriile de sus dobândesc câte 630 coroane. Rambursarea se face la 30 Iunie 1900. Prima tragere de serii la 2 Iulie 1900.

Losuri turcesci de 400 franci. La 1 Aprilie 1900 s'au tras următoarele câştiguri principale: Nr. 163,808 cu franci **20,000**; Nr. 963,759 cu franci **20,000**; Nr. 1000,879 cu franci **600,000** și Nr. 1.584,274 cu **60,000** franci.

Losuri de 4% pentru regularea Tisei din 1880. La 2 Aprilie 1900 s'au sortat următoarele 31 serii: 237 402 533 587 640 796 852 877 1110 1157 1388 1659 2119 2159 2362 2561 2728 2758 2875 2990 3024 3182 3470 3496 3594 3684 3727 3837 4002 4152 4332. Dintre aceste următoarele au dobândit premii mai mari:

Seria	Nr.	Coroane	Seria	Nr.	Coroane.
402	2	2000	2728	25	2000
587	69	2000	3496	23	2000
2159	15	2000	3727	28	200,000

Celelalte losuri cuprinse în seriile de sus se vor rambursa cu câte 240 Cor. la 2 Iulie 1900. Proxima sortare se face la 1 Octombrie 1900.

Losuri Rudolf. La 2 Aprilie 1900 s'au sortat următoarele 39 serii: 165 285 342 418 547 555 669 706 752 756 879 913 924 1089 1468 1656 1725 1758 1953 2157 2305 2474 2619 2725 2813 2887 3004 3144 3160 3560 3618 3694 3718 3808 3811 3827 3892 3923 3957.

Dintre aceste serii s'au tras cu câştiguri mai mari următoarele losuri:

Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.
165	29	100	1089	22	100	2725	33	60
	46	60		37	200	2813	21	60
342	37	100	1468	8	60	26	400	3827
418	32	100	1725	43	60	2887	2	60
547	2	60	1758	1	60	3004	6	60
	3	60		6	200	12	400	28
	10	700		49	200	25	60	41
	23	100	2305	3	200	3160	43	100
	46	60		19	60	45	6000	3892
669	36	60	2157	37	60	3618	28	60
756	12	60	2474	26	200	3718	23	100
879	31	60	2619	6	60	3808	13	60
913	8	100		13	60			3957
								1
								100

Toate celelalte losuri cuprinse în seriile de mai sus dobândesc câte 24 coroane. Rambursarea se va face la 2 Iulie 1900. Proxima tragere la 1 Octombrie 1900.

Amortisațiuni. *Losuri de stat din 1864:* Seria 3123 Nr. 99, Seria 3052 Nr. 95.

Losuri Tisa: Seria 937 Nr. 75.

Losuri Crucia roșie austriacă: Seria 1292 Nr. 50, Seria 1793 Nr. 28, Seria 9551 Nr. 29, Seria 3417 Nr. 34, Seria 2073 Nr. 36.

Rentă comună de 4 1/2% arg.: Nr. 36085 per fl. 50, Nr. 70340 per fl. 100.

Rentă comună de 9 2/3% bilete: Nr. 55884 per fl. 50, 104487 per fl. 150, Nr. 104625 per fl. 300, Nr. 101447, 117583, 192700, 194697 per fl. 100.

Coale noue de cupoane. *Losuri Tisa:* Coalele noue se vor elibera din 1 Aprilie 1900 până la 30 Septembrie 1900.

Obligațiuni comunale de 4 1/2% de ale Bancii Comerciale pestane. Unele titluri de oblig. Comunale cu 10% premiu emise prin Banca Comercială au numai couponul per 1 Aprilie a. c. atașat. La acestea se vor elibera coale noue după prezentarea talonului dimpreună cu titlul (Obligațiunea).

4% Budapest-Fünfkirchner Eisenbahn-Prioritäts-Anleihe. Coalele din Seria I. a acestor obligațiuni au numai un coupon încă și anume per 1 Aprilie 1900; prin urmare pentru primirea unei coale noue se va prezenta talonul la 1 Aprilie 1900 până inclusive 30 Septembrie 1900.

Bursa de efecte din Viena.

Cursul efectelor mai căutate pentru plasări și rentabilitatea lor.

Prescurtări: arg. = argint. austr. = austriac. B. = Bancă. B. B. = bilet de bancă (Banenotă).

C. = coroane. C. F. = Cale Ferată. com. = comunal. C. de p. = Cassă de păstrare. Cr. = Credit.

d. = din. em. = emisiune. fonc. = fonciar. hip. = hipotecară. Impr. = Imprumut. L. = Los.

Ln. = Lei noi. Obl. = Obligațiuni. pr. = premii. se. = scutit de imposit. Ser. = Scrisuri.

St. = Stat. ung. = ungară. *) cu subtragere de 2% dare per cupon.

20 Martie 1900		Do- bândă	Numirea valorilor	Scadența cupoanelor	4 Aprilie 1900			
Cum- pără	vinde				Cum- pără	vinde	Renta- bilitatea	
		%					%	
I. Efecte publice.								
99.30	99.50	4 ³ / ₁₀	Renta comună austr. ung. (hârtie)	Mai, Nov.	99.10	99.30	4.23	
99.30	99.50	4 ³ / ₁₀	dto dto dto	Febr., Aug.	99.10	99.30	4.23	
99.10	99.30	4 ³ / ₁₀	dto dto (arg.)	Ian., Iul.	99.	99.20	4.24	
99.10	99.30	4 ³ / ₁₀	dto dto dto	Apr., Oct.	99.	99.20	4.24	
98.05	98.20	4	Renta austr. (aur) sc.	dto	98.45	98.60	4.05	
99.50	99.70	4	dto. dto (coroane) sc. dto.	Mart., Sept.	99.05	99.25	4.04	
96.85	97.—	4	dto. ung. (aur) sc. ung.	Ian., Iul.	97.05	97.20	4.22	
93.55	93.75	4	dto. dto. (coroane) sc.	Iun., Dec.	93.75	93.95	4.25	
100.25	101.25	4 ¹ / ₂	Impr. C. F. ung. (arg.) d. 1889	Ian., Iul.	100.—	100.80	4.50	
100.40	101.40	4 ¹ / ₂	dto. (aur)	Febr., Aug.	100.50	101.50	4.50	
98.40	99.10	4 ¹ / ₂	Obl. de Regalii ung. se.	Ian., Iul.	97.90	98.75	4.53	
99.—	—	4 ¹ / ₂	dto croato-slav. sc.	dto	99.—	—	4.05	
98.70	99.50	4	Bonuri rurale dto. sc.	dto	98.70	99.50	4.02	
93.10	94.—	4	dto ung. sc.	dto	92.90	93.70	4.26	
94.20	95.—	4	Impr. orașului Viena d. 1894 *)	Mart., Sept.	93.—	93.50	4.36	
97.—	97.50	4	dto C. F. dto d. 1898 *)	Ian., Iul.	97.—	97.20	4.04	
85.—	85.70	6	dto C. F. de st. bulg. d. 1889	Apr., Oct.	84.30	85.—	7.15	
85.—	85.70	6	dto (hip.) C. F. de st. bulg. d. 1892	Ian., Iul.	84.30	85.—	7.15	
II. Scrisuri fonciare.								
95.90	96.90	4	Instit. de Cred. fonciar austr. (Oestr B.-Cr. A. *)	Apr., Oct.	95.40	96.40	4.09	
98.50	99.50	4	B. centr. austr. de Cr. fonc. (Oestr. Centr. Boden-Cr. B.)	Ian., Iul.	98.40	99.40	4.03	
100.25	101.—	4 ¹ / ₂	dto dto B. B.	Apr., Oct.	100.25	101.20	4.50	
99.—	99.75	4 ¹ / ₂	B. com. B.-Pesta	Febr., Aug.	99.—	99.75	4.50	
94.25	95.25	4	dto dto	dto	94.—	95.—	4.27	
102.50	103.50	4 ¹ / ₂	dto dto (Obl. c. 10% pr.)	Apr., Oct.	102.50	103.50	4.37	
95.25	96.25	4	dto dto (5% pr.)	dto	95.—	96.—	4.27	
99.50	100.50	4	Banca ausro-ungară	B. B.	99.40	100.40	3.96	
100.—	101.—	5	„Albina“ Sibiu	C.	100.—	101.—	4.95	
100.—	101.—	5	dto t dto	B. B.	Ian., Iul.	100.—	101.—	4.95
99.—	100.—	4 ¹ / ₂	Cassa de păstrare (Allg. Sparkassa) Sibiu em. IV	C.	Mart., Sept.	99.—	100.—	4.50
99.—	100.—	4 ¹ / ₂	Inst. de Cred. fonc. (Bod. Cr.-Anst.) Sibiu em. VI	C.	dto	99.—	100.—	4.50
98.50	99.50	4 ¹ / ₂	I Cassă de păstrare a capit. Bpesta (I. BP. föv. tak. pénztr.)	K. B.	Mai, Nov.	98.50	99.50	4.53
98.75	99.75	4 ¹ / ₂	Cassa de p. regnic. ung. centr. Bpesta (M. orsz. közp. tak. pztr.)	B. B.	Febr., Aug.	98.75	99.75	4.51
97.75	98.50	4 ¹ / ₂	B. hip. centr. a C. dep. ung. (Tak. pztr. közp. jelzalog B.) em. IV, V.	B. B.	Mart., Sept.	98.—	99.—	4.60
96.—	97.—	4	Instit. de Cred. fonciar ung. (Magy. földhit. int.)	dto	96.—	97.—	4.12	

*) Notarea Bursei din Budapesta.

20 Martie 1900		Do- bandă	Numirea valorilor	Căştigul minimal	4 April 1900	
Cumpărăs	vinde				Cum- pără	vinde
		%	III. Losuri.			
164.50	166.—	3/2	L. de St. din 1854 à fl. 250 v. = 525 C.	304.—	164.—	165.—
136.—	137.—	4	L. de St. din 1860 à fl. 500 v. a. = 1000 C.	580.—	136.—	137.—
159.75	160.75	4	L. de St. din 1860 à fl. 100 v. a. = 200 C.	116.—	160.—	161.—
200.50	201.50	—	L. de St. din 1864 à fl. 100 v. a. = 200 C. dto dto à fl. 50 v. a. = 100 C.	180.—	200.90	201.90
200.50	201.50	—		90.—	200.70	201.70
164.—	165.—	—	L. de St. ung. de fl. 100 = 200 C. dto de fl. 50 = 100 C.	155.81	164.50	165.50
163.50	164.50	—		77.87	164.—	165.—
141.50	142.50	4	L. „Tisa“	120.—	140.—	141.—
13.—	14.—	—	L. Basilica din Budapesta supr. timb. L. Jó-sziv supra timbrate	6.—	13.20	14.20
—	—	—		2.—	—	—
396.50	398.50	—	L. Credit de fl. 100	180.—	397.50	398.50
131.—	132.50	—	L. Clary de fl. 40	58.—	131.—	132.50
335.—	345.—	4	L. pentru navig. dunăreană de fl. 100	105.—	335.—	345.—
257.—	259.—	5	L. pentru regul. Dunării de fl. 100	100.—	256.75	257.75
65.—	67.—	—	L. Insbruck de fl. 20	28.—	65.—	67.—
62.—	63.—	—	L. Krakau de fl. 20	28.—	63.25	65.25
237.—	239.—	3	L. de ale Inst. de Cr. fonc. austr. (Oest. Boden-Cr. Anst.) din 1880*)	100.—	238.—	240.—
235.—	237.—	3	L. de ale inst. de Cr. fonc. austr. (Oest. Boden-Cr. Anst.) din 1889*)	100.—	235.50	237.—
134.—	136.—	—	L. „Buda“ de fl. 40 supra timbrate	62.50	134.—	136.—
131.25	132.25	—	L. „Pálffy“ dto	58.—	131.50	132.50
66.—	68.—	—	L. „Rudolf“ de fl. 10	11.60	65.—	66.—
42.50	43.50	—	L. Crucea roşie austr. de fl. 10	12.40	42.50	43.50
22.20	23.20	—	dto ung. de fl. 5	6.50	21.70	22.70
—	—	—	dto italiană Lire 10	—	—	—
172.50	174.50	—	L. „Salm“ de fl. 40	58.—	172.50	174.50
58.—	60.—	—	L. Salzburg de fl. 20	28.—	56.—	58.—
180.—	182.—	—	L. St. Genoia de fl. 40	62.25	182.—	184.—
130.—	130.—	—	L. Stanislau de fl. 20	24.—	130.—	—
370.—	370.—	4 1/2	L. „Triest“ de fl. 100*)	105.—	370.—	370.—
160.—	171.—	4	de fl. 50*)	50.—	160.—	171.—
240.25	242.25	4	Ser. fonc. cu pr. ale B. hip. ung. (Magy. jelz. hit. B.) à fl. 100	100.—	241.50	242.50
178.—	184.—	—	L. Waldstein à fl. 20	20.50	178.—	184.—
391.—	393.—	—	L. com. Viena din a. 1874 de fl. 100	140.—	388.—	390.—
			IV. Valute.			
11.41	11.45	—	Galbini c. r. monetă	—	11.41	11.45
11.37	11.41	—	„ ferecaţi	—	11.38	11.42
19.29	19.31	—	Napolend'or (20 franci sau 8 fl. v. a.)	—	19.27	19.30
23.68	23.76	—	20 Marce aur	—	23.69	23.77
—	—	—	Lira otomană aur	—	—	—
118.50	118.65	—	Banenote germâne (100 Marce)	—	118.65	118.80
96.35	96.45	—	„ franceze (100 franci)	—	96.40	96.60
2.55 ^s	2.56 ^s	—	Ruble hârtie (100 Ro.)	—	2.56	2.56 ^s
24.25	24.33	—	Sovereignes	—	24.22	24.28
—	—	—	Bilete române	—	—	—

Etalonul de interes al bancei austro-ung. din 4 Martie 1900: La cambii

4 1/2%, Lombard pe rente şi scrisuri fonciare de ale băncii 5%, pe alte efecte 5 1/2%.

Discont privat: cu scadenţe de 3 luni 4 5/16%, cu scadenţe mai lungi 4 3/4—5 1/2.

Bursa de efecte din București.

V a l o r i	Do- bândă	Scadینța cupoanelor	Cursul din		Renta- bilitatea
			20 Mart. 1900	1 April 1900	
Renta rom. amort. 1881—88	5	Apr., Oct. Ian., Iul.	95.50	95 50	5.23
„ „ Impr. 1892	5	„ dto	95.—	95.—	5.25
„ „ „ 1893	5	„ dto	95.—	95.—	5.25
„ „ „ 1894	4	Apr., Oct. Ian., Iul.	83.50	81.—	4.90
„ „ „ de 32¼ mil.	4	„ dto	84.50	83 50	4.80
„ „ „ „ 50 „ 1890	4	„ dto	85.50	83.50	4.80
„ „ „ „ 274 „ 1891	4	„ dto	85.50	83.50	4.80
„ „ „ „ 45 „ 1891	4	„ dto	85.50	83 50	4.80
„ „ „ „ 120 „ 1894	4	„ dto	85.50	83 50	4.80
„ „ „ „ 90 „ 1896	4	Mai, Nov. Iun., Dec.	—	—	—
Împrum. de 180 mil. 1898	4½	Mar., Sept. Ian., Iul.	—	—	—
Obl. com. București 1896	4½	„ dto	—	—	—
„ „ „ 1898	5	„ dto	93.20	93.25	5.37
Scr. fonc. rurale	4	„ dto	78.25	79 —	5.—
„ „ „ urbane București	5	„ dto	86.75	86 75	5.70
„ „ „ Iași	5	„ dto	82.20	81 50	6.02
A c ț i o n i .	ultima divid.	Capital vărsat			Nominal
	L. n.	L. n.			L. n.
B. Română	12.81	150.—	—	—	500.—
B. Națională	112.—	intreg	2390.—	2430.—	500.—
B. Agricolă	23.—	375.—	307.—	315 —	500.—
B. de Escompt	20.—	intreg	291.50	290.—	200.—
B. Dacia-România	35.—	„	445.—	444.—	200.—
B. Națion. de asigurare	32.—	„	445.—	453.—	200.—
Soc. de basalt artificial	7.50	„	—	—	250.—
„ Rom. de construcții	—	„	50.—	50.—	200.—
„ de furnituri militare	60.—	„	—	—	500.—
„ română de tramw.	40.—	„	—	—	200.—

Etalonul de interese la B. Naț. rom. din 1 Aprilie 1900: Escompt 8%, Lombard 9%.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 6 Aprilie 1900.

Grâne de	Calitatea per Hectol.	Prețul per 100 Chilogr.		Calitatea per Hectol.	Prețul per 100 Chilogr.		Grâne	Specia	Calitatea per Hectolitru	Prețul per 100 Chilogr.	
		dela	până la		dela	până la				dela	până la
Bănat	76	7.40	7.55	77	7.40	7.60	Secară . . .	Prima	70—72	6.35	6.55
dto	78	7.55	7.70	79	7.60	7.85	dto	Secunda	—	6.15	6.30
dto	80	7.85	8.—	81	—	—	Orz	Nutreț	60—62	5.65	5.70
Tisa	76	7.60	7.95	77	7.65	8.—	dto	de povarnă	62—64	5.45	5.55
dto	78	7.75	8.13	79	7.80	8.15	Ovės	—	39—41	5.35	5.45
dto	80	8.—	8.20	81	8.05	8.30	Porumb . . .	Bănățan	—	5.25	5.45
Pesta	76	7.35	7.55	77	7.40	7.70	Rapiță . . .	—	—	12.05	13.05
dto	78	7.60	7.90	79	7.65	7.95					
dto	80	7.90	8.05	81	7.95	8.05	Diverse produse	Specia	Prețul per 100 Chilogr.		
Alba reg.	76	7.45	7.50	77	7.50	7.75			se cump.	se vinde	
dto	78	7.65	7.80	79	7.70	7.95	Untură de porc	de B.-Pesta	56.50	57.—	
dto	80	7.95	8.05	81	8.—	8.15	Slănină (Clisă)	de B.-Pesta (albă)	—	—	
Bacica	76	—	—	77	—	—	dto	afumată	52.—	53.—	
dto	78	—	—	79	—	—	Prune	bosniace 1899	28.—	28.25	
dto	80	—	—	81	—	—	dto	sêrbesci 1899	27.25	27.75	
România tr. v.	76	—	—	77	—	—	Magiun (lic.d.pr.)	slavon	18.25	18.75	
Sêrbia tr.	78	—	—	79	—	—	dto	sêrbesc	16.25	16.50	
Bulgaria tr. v.	80	—	—	81	—	—					

„Cassa de păstrare în Mercurea“, societ. pe acții.

Contul Bilanțului cu 31 Decembrie 1899.

Active.			Pasive.		
		Cor. fil.			Cor. fil.
Cassa în numerar		4,494.36	Capital social:		
Efecte publice		8,060.—	640 acții à 100 Cor.		64,000.—
Împrumut. pe cambii 53,717.78			Fondul de rezervă		3,516.04
Împr. pe obl. cu cav. 130,677.90			Depuneri spre fructificare . . .		143,858.16
Împrumuturi pe hip. 22,225.—	206,620.68		Interese anticipate pro 1900 . .		2,214.88
Mobiliar	1,255.70		Dividende neridicate		104.42
după amor. de 10% 125.56	1,130.14		Diverse conturi creditoare . . .		595.42
Spese de fundare	1,237.96		Profit curat		7,181.94
după amor. de 20% 247.60	990.36				
Diverse conturi debitoare	175.12				
		Cor. 221,470.66			Cor. 221,470.66

Contul Profitului și Perderilor cu 31 Decembrie 1899.

Eșiri.			Venite.		
		Cor. fil.			Cor. fil.
Interese:			Interese:		
pentru dep. spre fruct. 6,606.10			dela împr. pe cambii . 4,127.32		
pentru fond. de reser. 213.56	6,819.66		dela împr. pe oblig. . 8,579.78		
Salare	1,320.—		dela împr. pe ipot. . 1,514.08		
Marce de presentă	1,124.—		dela efecte publice . 243.22	14,464.40	
Porto postal	110.—		Provisiuni	2,895.86	
Chirie	240.—		Taxă de convocări	522.66	
Spese	575.14	3,369.14	Taxă de intabulări	117.—	
Contribuțiune: directă . 1,531.84			Competință de scris . . 1,904.—	5,439.52	
"			Venit dela vânzare de produse	299.54	
de 10% la int. de dep. 660.66					
Competință de timbru . 267.06	2,459.56				
Amortisare din mobilier 125.56					
Amort. din sp. de fond. 247.60	373.16				
Profit curat	7,181.94				
		Cor. 20,203.46			Cor. 20,203.46

Mercurea, la 31 Decembrie 1899 st. n.

Aurel P. Barcian m. p.,
director executiv.

Danil Stroia m. p.,
cassar.

Elie N. Petruțiu m. p.,
contabil.

Membri în direcțiune:

Ioan Droc m. p. președ., Ioan Macellariu m. p. vice-președ., Dumitru Comșa m. p.

Dumitru Vulcu m. p. Ilie Floașiu m. p. George Muntean m. p. Nicolae Albu m. p.

Subsemnatul comitet am examinat contul present al profitului și perderilor și confrontându-l cu registrele principale și auxiliare ale societății ținute în bună regulă, le-am găsit în consonanță cu aceleași și exact.

Mercurea, la 18 Februarie 1900 st. n.

Comitetul de supraveghiere:

Dr. Ioan Stroia. Constantin Hertția. Vasile Aldea. Moise Oprișiu. Ioan Popescu.